

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 14 din, za tujstvo 30 din.

BEKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in tujstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Duce in Hitler sta se sestala na Brennerju Razgovor je potekel v duhu prijateljstva in zavezništva v popolnem sporazumu

Rim, 3. junija. s. Včeraj sta se sestala na Brennerju v navzočnosti obeh zunanjih ministrov Duce in kancelar Hitler. Razgovor o političnem položaju je trajal več ur. Posvetovanja so potekala v duhu pristranskega prijateljstva ter so se zaključila v popolnem sporazumu stališč obeh prijateljskih vlad.

Brenner, 3. junija. s. Vest o Ducejevem potovanju na Brenner se je kljub strogo zasebnemu značaju hitro razširila. Stevilne množice so se zbrale ob železniški progi, da pozdravijo svojega vodjo.

Duce, oblečen v fašistično uniformo, je dospel na Brenner ob 10. ter izstopil

iz vlaka, s katerim sta potovala tudi zunanji minister grof Ciano in general Cavallero skupno z nemškimi poslani-
kom Bismarckom in vojaškim atašejem von Rintelenom, dalje s poslani-
kom Alfierijem ter drugimi funkcionarji zunanjega ministrstva. Ob 10.15 je stopil na peron vodja Hitler v

spremlstvu maršala Keitela, podtajnika Dietricha, ravnatelja strankine pisarne Vormanna ter drugih visokih funkcionarjev rajha in zunanjega ministrstva.

Srečanje med obema voditeljema je bilo posebno pristransko. Po medsebojni predstavitvi je povabil Duce Hitlerja v svoj salonski voz, kjer sta imela dolg razgovor, katerega so se pozneje udeležili tudi zunanji ministri Ribbentrop in Ciano ter maršal Keitel in general Cavallero. Razgovori so trajali celih pet ur v pristranskem in tovariškem ozračju.

Po odhodu Hitlerja je Duce stopil v svoj vlak, iz katerega je izstopil na postaji v Bolzanu. Povsod ob progi je

prebivalstvo živahno pozdravljalo Duceja. Čeprav je bil postanek v Bolzanu le improviziran, se je na trgu pred koledvorom zbrala ogromna množica, ki je prirejala Duceju velike manifestacije. Po razgovoru s prefektom Agostinom Pódomo o pokrajinskih vprašanjih, se je podal Duce na letališče, kjer je stopil v že pripravljeno letalo skupno z ministrom Ciano, generalom Cavallero in podtajnikom Pricom. Duce je sam vodil letalo proti Rimu, kamor je po dveh urah dospel na tamšeje letališče.

Berlin, 3. junija. s. Vest o novem sestanku med Ducejem in Hitlerjem so sprejeli v berlinskih političnih krogih z velikim zanimanjem in zadoščenjem.

Ugotavlja se, da je bil sestanek prav na predvečer dokončne zasedbe Krete s strani osovbi sil, torej neposredno pred zmagovitim koncem odločilnega razdobja bitke v Sredozemlju. V uradnih krogih poudarjajo, da je bil sestanek v ozračju tovariške pristranosti ter pomeni kakor vsi dosedanja nova etapo na poti do končnega uničenja sovražnika. Pomeni pa tudi novo etapo Evrope, kakor jo ustanavlja Mussolini in Hitler. V tem trenutku se oba naroda zavedata pomena zmage, ki so jih izvojevali italijansko-nemške čete v Libiji, na Balkanu in v Sredozemlju. Pomlad osi je že stopila na višek svojega razdobja. O tem razpravljajo tudi prvi komentariji sinočnjega tiska.

Ojačene borbe v severni Afriki

Glavne borbe se razvijajo okrog Tobruka — Sovražni izpadi so bili zavrženi — Živahno udejstvovanje letalstva — Huda razdejanja v tobruški luki — Šest sovražnih ladij potopljenih — V Vzhodni Afriki položaj nespremenjen

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil dne 1. junija naslednje 361 vojno poročilo:

V Severni Afriki je bil sovražni sunek na fronti južno od Tobruka, ki so ga podpirali tanki, odbit. Sovražnik je imel izgube. Letalske sile so potopile angleško motorno jadrnico, ki je bila natovljena s strelivom in je bila na poti v Tobruk. Brodolomci so bili rešeni. Druga letala so v Tobruku bombardirala pristaniške naprave, utrjene postojanke in so poglatale zrak skladišča streliva.

V noči na 31. maj so angleška letala odvrkla nekaj bomb na Bengasi.

Operacije za dokončno zasedbo Krete se uspešno nadaljujejo. Italijanski oddelki, ki so včeraj prišli v stik z nemškimi silami, zasledujejo od blizu angleške vojske, ki se umikajo na južno stran otoka.

V Vzhodni Afriki so bile v borbah zadnjih dni pri Debareku v Amhari prizade-

jane sovražniku znatne izgube. V Gali in Sidamu so naše čete z ugodnim zaključkom vzdržale več spopadov.

Glavni Stan italijanskih Vojnih Sil je objavil dne 2. junija naslednje 362. službeno poročilo:

V Severni Afriki so skupine italijanskih in nemških letal napadle ladje v luki Tobruka in pristaniške naprave tega oporišča. Pet ladij manjše tonaže je bilo potopljenih. Zadete so bile protiletalske baterije, in v nekem skladišču pogonskih sredstev je nastal požar.

V noči na 1. junij so angleška letala bombardirala Bengasi. Protiletalsko topništvo je sestrelilo eno sovražno letalo. Posadka, sestavljena iz 5 ljudi, je bila ujeta.

Na Kreti so naše čete, ki sodelujejo z nemškimi oddelki, dosegle cilje, ki so jim bili določeni.

V Vzhodni Afriki se položaj ni izpremenil.

dirati vso strategijo. O begu generala Freyberga v Egipt pravil list, da je to del angleškega sistema: preden se operacije končajo, je treba pobegniti. Zasedba Krete je poleg zasedbe otokov v Egejskem morju eno najznačilnejših dogodkov sedanjega vojne.

„To je strašno!“

Algeiras, 3. junija. s. S Krete je prispel nov transport angleških ranjencev. Kakor je izjavil eden izmed njih, je poveljnik angleških sil na Kreti general Freyberg v razgovoru z novinarji, govoreč o uspehih nemških padalcev, vzkliznil: „To je strašno! Proti temu ni mogoče ničesar storiti!“

Göringovo priznanje letalstvu

Berlin, 3. jun. ir. Državni maršal Göring je kot vrhovni poveljnik nemškega letalstva izdal o priliki zavzetja Krete dnevno povelje, v katerem zlasti povzdiguje uspeh, ki so ga dosegli nemški padalci z zavzetjem Herakliona. Padalci kot najmlajša vrsta nemške vojske, pravi dalje dnevno povelje, so nastopali v tesnem sodelovanju v redno vojsko, ki je bila prepeljana na Kreto z letali. Kakor je že svoj čas izjavil vodja Hitler, ni noben otok varen pred osvojitvijo s strani padalcev. Državni maršal podaja potem znova priznanje italijanskim mornariškim in letalskim silam, ki so skupno z italijansko kopno vojsko nudile nemški vojski na Kreti tako dragoceno pomoč. Operacije na Kreti so bile izvedene kljub terenskim in vremenskim težavam.

Angleško opravičevanje

„Cena za Kreto je bila previsoka!“

Rim, 3. junija. s. V daljšem poročilu iz Kaira je angleška posluzbena agencija obelodala položaj na vzhodnem Sredozemskem morju z nekaj zanimivimi ugotovitvami. Tako je na primer poudarila, da so se angleži pripravili plačati neko ceno za obrambo Krete. Ko pa se je ta cena pokazala za večjo, kakor je bila vrednost otoka, smo se odločili, da se umaknemo z njega. Očitno tu ni šlo za pomoč »mali junaški Grčiji in pozabili so na zgodovinsko Churchillovo napoved, da bodo »otok branili do zadnjega moža«.

„Položaj Angležev na srednjem vzhodu, pravijo angleški krogi v Kairu, ni bil lahko še slabši, ko bi ne bilo staljnega odpora imperialnih sil na Kreti.“ To pa je slaba tolažba za vojaško poveljstvo, ki je moralo že po 12 dneh borbe odrediti nagil beg močnih oddelkov vojske, ki so bili dobro oboroženi, dovolj opremljeni in založeni z vsemi vojnimi potrebščinami, s katerimi bi se lahko trdnje in dalje časa branili. Čeprav so naše izgube zelo hude, pravi Reuter, »je bil umik 15.000 vojakov, izveden pod močnim sovražnim pritiskom, vendarle sijajno dejanje.« Zopet enkrat so Angleži izgovarjali in opravičujejo s »Dunkerqueom«. Sovražnik nam je hotel preprečiti beg, pravijo potemtakem, a mu to ni uspelo. Zbežali smo, vsaj deloma, kljub temu.

Zanimiva je tudi poslednja ugotovitev angleške agencije: »Kampanja na Kreti nas je mnogočesa naučila. Ni vse zlo zgolj v škodo.« Takšne so misli angleških vojaških krogov v Kairu po enem izmed najhujših porazov Angležev, ki je bila tako preganana iz poslednjega kotička evropskega kontinenta, za katerega se je srčevito oprijemala.

»Daily Telegraph« pravi v svojem komentarju o porazu na Kreti med drugim: Ta srdita bitka bo ostala zabeležena v analih naše vojaške zgodovine. Kljub hudemu porazu, ki je pomenil težek udarec našemu strateškemu položaju v Sredozemlju in našem prestižu na Srednjem

vzhodu, se bodo Angleži še dolgo spominjali hitke za Kreto. Pomen otoka pač ni bil neznane poveljstvom mornarice, letalstva in vojske na Srednjem vzhodu, kakor tudi ne vladi v Londonu. V nemškem napadu ni bilo nič presenetljivega, čeprav so operacije po svoji silovitosti, vztrajnosti in tehnični presežke vse, česar so je bilo le mogoče našteti. Zakaj naš očetalski svet ni podprlo? Kakor je Churchill dejal, se je to zgodilo, ker ni bilo v bližini nikakih letališč in ker se na bitko nismo dovolj pripravili. Plačali smo drago to izkušnjo, ki nas je ponovno opozorila, da se moramo, kar se tiče letalstva, še vse drugače oborožiti. List nič ne prikriva, da se je sedaj nevarnost za Ciper, za Egipt in za vse vzhodno Sredozemlje primalnirala v prav občutno bližino in da je zaradi tega potrebno, da postavi Velika Britanija na bojišče čim več letalskih rezerv, na drugi strani pa da do skrajnosti napne proizvodnjo zmogljivost svoje letalske industrije.

Londonski radio je v poročilu o položaju na Sredozemskem morju dejal, da je poraz Angležev na Kreti nad vse boleč in da so bile angleškim četam prizadejane prav hude izgube. Govornik pa je skušal potolažiti svoje poslušalce in je trdil, da bo odločitev v sedanjih vojni na Atlantskem, ne pa na Sredozemskem morju.

Lisbona, 3. junija. s. V Saint Vincentu so se izvedle, da je bil torpediran in potopljen v bližini Kapverdskih otokov angleški 6800-tonski parnik »Clan Mac Donnell«.

Angleži utrjujejo otok Ciper

Beirut, 3. junija. s. S Cipra prihajajo vesti, da angleška oblasti mrzlično utrjuje svoje postojanke in utrdb. Angleška kolonija je že pripravljena na odhod. Starce in otroke so poslali v gore. Oblastva so poskrbeli za močno protiletalsko obrambo in razdelitev živil. Angleški dnevnik »Cyprus Post« se bavi s položajem in pravi, da se je sovražnik že približal otoku.

Madžarski zunanji minister obišče Rim Imel bo razgovore z Ducejem in grofom Ciano

Budimpešta, 3. jun. (MTI) Ministrski predsednik in zunanji minister Bardossy je danes odpotoval v Rim. Pred svojim odhodom v Rim je podal zastopniku madžarske agencije izjavo, v kateri je poudaril, da sledi njegov službeni poset italijanski prestolnici tradicionalnim običajem, ki odgovarjajo duhu trojnega pakta. Dejstvo, da potuje v Rim šele sedaj in da tega ni storil že prej, je posledica

nedavnih vojnih dogodkov. Njegov obisk v Rimu bo trajal dva dni. Bardossy je dejal, da bo imel v Rimu razgovore z Ducejem in zunanjim ministrom grofom Ciano. Ni pričakovati, da bi po tem obisku nastopili novi politični momenti, ker je znano, da je že doslej Madžarska vezana v vsakem pogledu na politiko Italije in Nemčije.

Zopet hudi letalski napadi na Anglijo

Rim, 3. junija. s. Angleška informacijska služba je objavila uradni komunikate, v katerem pravi, da so bili nemški letalski napadi na Veliko Britanijo v pretekli noči spet intenzivni. Nemška letala so močno bombardirala zlasti področje v severozahodni Angliji. Izbruhnilo je mnogo požarov, ki so jih povzročile nemške bombe. Angleška informacijska služba priznava, da je bilo nekaj ljudi ubitih in da je bila povzročena znatna škoda. Tudi London je bil alarmiran in je alarm trajal precej dolgo.

Berlin, 3. jun. d. Kakor javljajo angleška poročila, so nemška letala preteklo noč izvedla dvoeren napad na industrijsko četrt nekakega mesta v severozahodni Angliji. Kljub močnemu ognju protiletalskega topništva so prebahali vedno znova valovi letal v napad ter so bile vržene na mesto nešte-

te eksplozivne in zažigalne bombe. Angleži sami označujejo napad proti temu mestu kot najhujši, kar jih je doslej mesto doživelo.

Zavržen napad na Norveško

Berlin, 3. junija. s. Nekaj angleških letal je skušalo prodrati nad norveško ozemlje. Protiletalsko topništvo je odbilo napad in je sestrelilo eno angleško izvidniško in eno večmotorno bombno letalo tipa »Lockhead-Hudson«.

Napad na Berlin

Berlin, 3. jun. d. Preteklo noč so angleška letala napadla zapadno in severno Nemčijo. Samo posamičnim sovražnim letalom je uspelo, da so prodrli do Berlina, kjer so odvrkla zažigalne in eksplozivne bombe. Povzročeno je bilo nekaj škode na poslopih. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj mrtvih in ranjenih. Vojaške gospodarske zgradbe niso bile zadete. Tri sovražna letala so bila sestreljena.

Anglija sili Ameriko k hitri odločitvi

Po padcu Krete more Anglijo po mnenju londonskih krogov rešiti samo takojšnja intervencija Amerike

Washington, 3. junija. s. Poslanik Winant, ki se že tri dni mudi v Ameriki, se bo v torek sestal z Rooseveltom. »Herald« sodi, da bo brzkone o priliki tega razgovora odločeno o tem, ali posežejo Zedinjene države v vojno ali ne. Po nekem poročilu agencije »Internationale News Service« je prejel Winant od angleške vlade prošnjo, da dopove prezidentu Rooseveltu, da se morajo ameriške dobave Veliki Britaniji nemudoma podesetoriti. Zmaga osi na Kreti je še bolj prepričala angleške politične kroge, da se bo Velika Britanija lahko rešila samo z neposredno intervencijo Amerike. Angleška vlada sedaj pričakuje, da ji bo Amerika brez oklevanja stavila na razpolago veliko število letal, tankov, topov in avtomatskega orožja.

Tokio, 3. junija. s. »Jomuri« poroča, da je kitajski vojni minister baje ponudil Zedinjenim državam nekaj letalskih oporišč, mendeč, da bo tako prišlo do spora med Amerika in Japonsko.

Imperializem USA izziva odpor

Santiago di Chile, 3. junija. rs. List »Sigue« napada imperializem Zedinjenih držav, ki hoče spremeniti vso Ameriko v koncentracijsko taborišče pod geslom »Tako se rešuje demokracija«. Tudi »Imparcial« piše, da države Južne Amerike ne morejo slediti ciljem Zedinjenih držav, ker morajo ostati izven konflikta. Da se prepreči ustanovitev vojnih ognjišč, mora sleherni ameriški država sama skrbeti za obrambo svojega ozemlja.

Carigrad, 3. junija. s. »Tasvir« Efkara piše, da hoče Roosevelt na vsak način vplesti Zedinjene države v vojno. Zato hoče z vsemi sredstvi premagati opozicijo in ostale nasprotnike, ki so zoper vojno.

Washington, 3. junija. s. »Chicago Tri-

Amerika zbira prevozne ladje

Tokio, 3. junija. s. Pri paroplovni družbi v Kobo se je izvedelo, da so prišli ameriški luksuzni parniki »Bamjika« in »tornore« ladje »President Taft«, »President Jackson«, »President Adams«, »President Pierce« odredbo, da prekinejo svoje vožnje po Pacifiškem oceanu. Obče sodijo, da bodo te ladje odslej porabljali za prevažanje vojaštva in vojnih potrebščin preko Atlantskega oceana.

Američani zapuščajo Francijo

Madrid, 3. junija. s. V Španijo je prispelo večje število Američanov, ki so zapustili Francijo. Američani putujejo v Lizbono, od koder se bodo z ladjami vrnili v Zedinjene države.

General Weygand pri Petainu

Vichy, 3. jun. ir. Včeraj je prispel z letalom iz Alžira semkaj general Weygand, generalni inspektor francoskih kolonij v Afriki. Takoj po svojem prihodu se je podal k maršalu Petainu, da mu poroča o položaju v francoski Severni Afriki. Ob tej priliki poudarjajo, da je general Weygand tudi eden najboljših poznavalcev položaja v Siriji. Razgovor med maršalom Petainom in generalom Weygandom je trajal eno uro.

Vichy, 3. jun. ir. Danes se sestane k izredni seji francoska vlada.

Lepa proslava praznika ustave

V Ljubljani je doseglo praznovanje obletnice ustave svoj višek v močnej vojaški paradi

Ljubljana, 3. junija. Najmlajša provinca Cesarstva in Kraljeva je prvič predvčeršnjim praznila praznik Statuta. Proslava v Ljubljani je potekala prav tako svečano, kakor v ostalih mestih. Ljubljancem so ponovno prisotnostvali krasni paradi Divizije Grenadirjev. Ob najlepšem vremenu je potekala proslava praznika Ustave v Ljubljani. Z vseh javnih zgradb in zasebnih hiš so že od jutra plapolale trobojnice in že več ur pred pričetkom parade se je zbirala velika množica občinstva vzdolž Bleiweisove ceste. Ponovno se je ponosna Divizija Grenadirjev v paradi pokazala prebivalstvu z manifestacijami svojih sil in vojaške lepote, ki je naredila na vse gledalce najljubši vtis.

Ze prejšnji večer so bile postavljene pred vhodom v Tivoli tri tribune, levo od vhoda tribuna za dostojanstvenike in povabljenе častne goste, na desni pa dve za ostale povabljenе. Pred 10. uro so se bataljoni Divizije Grenadirjev postrojili vzdolž Bleiweisove ceste in naprej po Masarykovi in Šmartinski cesti.

Okrog 10. ure je prišel na častno tribuno Visoki Komisar Eksc. Grazioli s svojo družestno gospo Pauljo v spremstvu uradnikov in funkcionarjev Visokega Komisarjata, med njimi kom. dr. Nani kot zastopnik Ministrstva za ljudsko kulturo. Na tribuni so jih pričakovali mestni župan dr. Jure Adlešič, rektor univerze dr. Matija Slavič, predsednik vrhovnega sodišča dr. Konda, predsednik apelacije dr. Vladimir Golia, zastopnik državnega pravobranilstva dr. Stuhec, zastopnik slovenskih dnevnikov direktor Josip Reiser in glavni urednik dr. Ahčin.

Ob obeh straneh častne tribune so se zbrali višji in nižji oficirji, ki niso bili v službi med paradjo.

Kmalu potem, ko so gostje pozdravili na častni tribuni Visokega Komisarja, je prijel na Bleiweisovi cesti do častne tribune poveljnik Divizije Grenadirjev general Orlando v spremstvu oficirjev Divizijskega Generalnega štaba. Kmalu za njim so trombe naznanile prihod Poveljnika Armadnega zbora Eksc. Maria Robertia. Ob njem so bili oficirji Generalnega štaba armijskega zbora.

Poveljnik Divizije Grenadirjev General Orlando je sprejel raport poveljujočega oficirja in je pozdravil zastopnike civilnih oblasti. Ob prihodu Komandanta Eksc. Generala Maria Robertia je godba zaigrala himno. Komandant je sprejel raport ter pregledal postrojene čete. V njegovem spremstvu je bil tudi oddelek karabinerjev na konjih.

Ob 10.45 so bobni naznanili začetek parade. Čuli smo odmeve romanskega koraka paradnih čet. Njim na čelu je bil prvi Grenadirski polk pod poveljstvom polkovnika Dal Negra. Pred njimi je korakala četa karabinerjev z godbo. Pred prvim bataljonom Grenadirjev je zastavonoša ponosno nesel polkovno zastavo, kateri je Ljubljana že večkrat izkazala čast. Za prvimi tremi bataljoni Grenadirskega polka je korakal 55. bataljon Legije Fašistične Milice. Čete so korakale v dvanajststropnih, gledalci so pozdravljali vojsko.

Prebivalstvo je ponovno videlo, kako dobro izveščana in opremljena je italijanska vojska. Množica je gledala vojaške postave, ki so po določenem redu korakale mimo in ponovno smo se vsi prepirali, da Sardinjski Grenadirji po pravici uživajo sloves, katerega so si pridobili s svojimi junaštvii in žrtvami v preteklosti in v sedanji vojni.

Za Grenadirji korakajo Črne srjace 55. Legije Milice so šli mimo množice in častnih gostov z enako sigurnim romanskim korakom. Pod poveljstvom majorja Lambardia je korakal 21. bataljon mošnjarev in 121. četa s topovi 47/32. Divizijsko topništvo je bilo pod poveljstvom polkovnika Bogliona. V treh skupinah s konjsko vprego se je razvrstil 13. artilerijski polk z zastavo in godbo. Temu je sledil v treh motoriziranih skupinah 11. topniški polk Armijskega zbora z zastavo. Sledile so inženjerske čete z majorjem Onestiem na čelu. Posebno pozornost med občinstvom se vzbudili mototirčki, fotoelektrikni in drugi oddelki. Sledil je oddelek pontonirjev, dolgo vrsto paradnih čet so zaključili vozovi z golobi pismošoni. Njih kletke so odprli, ko so vozovi dospeli do častne tribune. Odeteli so proti nebu in se zgubili na severni strani.

Parada Grenadirjev je trajala skoraj celo uro. Naredila je na vse najljubši vtis. Ljubljana je ponosna, da ima v gosteh slavno Divizijo Sardinjskih Grenadirjev.

Proslave v Novem mestu, Ribnici in Kočevju

Ob istem času so proslavili praznik Ustave tudi v Novem mestu, v Ribnici in v Kočevju. Tudi v teh krajih je prebivalstvo s simpatijami gledalo in občudovalo uspele vojaške parade. V Novem mestu, kjer se nahaja Divizija Isonzo, so čete korakale mimo zastopnikov oblasti in velikega špalirja prebivalstva. V paradi so bile čete pehote in oddelki topništva.

Tudi v Kočevju so proslavili Grenadirji 2. polka s prebivalstvom vred praznik Ustave. V paradi je bil drugi in tretji bataljon polka Grenadirjev, občinstvo je vojaške postave občudovalo in pozdravljalo vojsko v romanskim pozdravom.

V Ribnici je nastopil v paradi I. bataljon II. Grenadirskega polka. V paradi so bili tudi domači gasilci s štirimi vozovi. Vse prebivalstvo Ribnice je gledalo parado. Solška deca, ki je stala v špalirju, je z zastavicami pozdravljala vojsko in vzklikala Kralju in Cesarju ter Duceju.

Popoldne je dospel v Ribnico Poveljnik Divizije General Orlando ter se udeležil zlo uspešnega telovadnega nastopa I. bataljona I. Grenadirskega polka.

Na častni tribuni, okoli katere se je zbralo prebivalstvo in šolski otroci z zastavicami, so bili zbrani zastopniki oblasti in vojske. Po telovadnem nastopu so bili vojaški pogoščeni, v krog oficirjev pa so bili povabljeni zastopniki oblasti in občinstva. Grenadirji so zvečer priredili gledališko predstavo, katere se je udeležil tudi General Orlando z oficirji.

mesta, je že dolgo let v državni službi ter se je povsod odlično izkazal. Je Veliki oficir reda Italijanske Krone in oficir viteškega reda sv. Mavricija in Lazarja.

Kvestor je imenoval za šefa svojega kabinetu komisarja - načelnika odvetnika Alberta Trezzo.

New York, 3. junija. s. V Vancouvru v Novi Kolumbiji je nastal v neki tovarni letal, ki je gradila izključno letala za Anglijo, velik požar. Pogoreli so upravno posopje in dve veliki delavnici. Požar je uničil tudi nekaj letal.

Japonska vojna misija v Turinu

Turin, 3. junija. s. Člani japonske vojaške misije, ki ji načeljuje armijski general Tomujuki Jamasita in kontreadmiral Ishihiko, so obiskali včeraj kot gostje mesta Turina tvornice Fiat. Japonski vojaški gostje so si z velikim zanimanjem ogledali aeronavtične zavode podjetja.

— Zaposlena?
— Da, dragi! Zaposlena ves dan.
— Razumem.
— Pozno je že. Domov moram. Na svidenje, dragi!
— Na svidenje, dragi! Torej pojutrišnjem! Pojutrišnjem o pol sedmih se sestaneva.
— Saj sem ti rekla, da ti ne morem za gotovo objubiti. Vprašaj najprej po telefonu!
— Razumem!
— Zdaj pa z bogom, čas je!
— Lahko noč!
Govorila sta še kakke četrte ure in šele potem se je moglo dekle vrniti v hišo.
Fant je ostal v pustli ulici. Bil je sam s svojimi mislimi. Vedno, kadar se je sestel s svojo drago, je imel vse polno doživljanje. Dekle je bilo vedno drugačno.
Zdaj je bila nežna, tako nežna, da se mu je naravnost srce topilo v prsih, a potem zopet je bila mrzla ko led. Tedaj jo je moral naravnost priti za vsako lepo besedo, za vsak nežen pogled.
— Njen suženj sem, suženj njenih kapric, je pomislil fant, korakajoč po pustli ulici.
— Toda suženj nočem biti več! Le kaj si domišlja! Mar sem klečeplazec? Kaj bo

počela jutri? Zakaj nima časa zame? Šele pojutrišnjem naj jo pokličem po telefonu: Ali je gospodični ljubo, da me vidi? Kaj pomeni to? Ne maram več...
Ko je prišel do avtobusne postaje, je bil že trdno odločen, zapustiti jo in si poiskati drugo.
— Klara je mnogo lepša od nje, je dejal sam pri sebi in glasno, sedeč v avtobusu, v katerem je hotel neki starejši gospod na vsak način dremati na njegovih ramah.
— In tudi drugih deklet je dovolj, ki mi bodo vračale ljubezen, je nadaljeval svoj samogovor. — Zakaj bi se moral mučiti ravno s to?...
Kar je zakričal na starega gospoda: — Čujte, gospod, drugo prenočišče si poiščite. Na mojih ramah ne morete spati... V avtobusu so se smejali vsi potniki — samo on je ostal mračen in vzvoljen.
Bil je mračen in jezen, ko je napočil naslednji dan.
— Končano je z njo! Nobene zveze nimam več z njo! Ne poznam je več!
Tako si je ponavljal ves dan — in bil je prepričan, da bo začel danes... novo življenje.
— Ne maram je videti. Samo igra se z menoj.

Praznik naših kolesarjev

Na tisoče kolesarjev se je odpeljalo med prazniki iz Ljubljane

Ljubljana, 3. junija. Letošnje binkošne praznike ni lahko imenovali tudi praznike naših kolesarjev. V nedeljo že zgodaj jutraj, ko se je ostala Ljubljana komaj prebudila in ko so veliko pozneje pridrdrale po mestnih ulicah proti stolnici še kočije z birmanci, botri in botricami, so na vse strani, zlasti pa proti Dolenjski, proti Viču in Polhovemu Gradcu ter proti izanski strani odpeljali nestrsti kolesarji.

Proti Dolenjski so jo ubrali kolesarji po mestoma hudo kotanjesti in prašni glavni cesti do Grosuplje, kjer pa jih je večina krenila v stran po neprimerno lepši cesti proti Krki in dalje po dolini Krke do žužemberka, pa tudi naprej do Novega mesta. Mnogi seveda niso vozili kar naprej brez cilja, marveč so se ustavljali že prej, spravili kolesa v hišah po prijaznih vaseh in jo jimogrede ubrali na grčice: do Svete Magdalene nad Šmarjem, na Polzevo pri Višnji gori in drugam. Za druge, ki so vztrajali rajši na kolesih, pa je bila pravi užitek pot do Novega mesta, od koder so se nekateri zvečer vrnili tudi z vlakom.

Ogromno število kolesarjev je bilo za praznike tudi v Iškem Vintgarju. Po izanski cesti so hitele oba dva dneva cele kolo-

ne kolesarjev skozi Ig in Staje do Iške vasi in dalje v prelepo sotesko, kjer so si odpeli ob bistem potoku ob kuhi in peki s seboj prinesenih dobrot. V Iškem Vintgarju je bil ob dneva takšen živžav, kakor smo ga ondi vajeni samo v glavni počitniški in kopalni sezoni. Letos so že zgodaj spet zasedene vse počitniške hišice na kraju soteske in ob njenih robovih. Mladina skače po zelenih travnikih, starše obdelavajo vrtnice, vmes pa barantajo z izanci za drva, za krompir in fižol.

Izredno dobro je bila na praznike obiskana tudi polhograjska dolina, ki je ena najmičnejših izletniških krajev in ena najvabljivejših za kolesarje. Pot od Viča, mimo Bokale in dalje skozi Stransko vas do šujice in Gaberja je že sploščka prav lepa, naprej pa gre mimo belih vasic do Dvora in Polhovega Gradca samo tu in tam nekoliko v breg, toda ves čas ob vodi in med zelenimi bregovi. Tudi od Polhovga Gradca naprej do Ljubljane in naokrog do Vrzdence ter do Horjula je prav lepa pot.

Kolesarji so seveda pohiteli tudi v vse druge kraje, ki so jim dosegljivi, zlasti proti Zalogu do Sostrega in pa do Vrhnike skozi Vnanje in Notranje gorice ter dalje od Podpeči proti Borovnici.

Požrtvovalnim milicnikom in vojaštvu moramo izreči našo iskreno zahvalo in priznanje.

Pogrešanci se javljajo

Iz raznih krajev so prišli odgovori na Redčji križ. Svoje prescimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-II. došla obvestila.

Dr. Ambroz Oton, Avbelj Franc, Bachrach Franjo, Božovič Rade B., Bajec Germana, Bančič Matej, Brnčič Vera, roj. Serazanov, Boje Stanislav, Balog Josip, Burji Petar, Beljan Franc, Blagotinsk Rafal, Cerar Ladislav, Čajko Gusti, Čednik Stanko, Čirčević Andrija, Čuje Rudolf, Čebulj Marjan, Debevec Franc, Dulka Etela, Djinovski Ljubomir, Drobnik Milan, Dolinar Ivan, inž. Dolar Pavel, Dragović Vojko, Ferlan Maks, inž. Gerk Rudolf, Grahek Martin, Globokar Ivan, Horvat Hermina, Hlebec Anton, Jelenc Anka, Jančar F. Feliks, Jane Ivan, Križanec Janko, Kraljič Franc, Klemenec Josip, Komar Angelina, Kuljakin Mihajlo, Keželj Olica, Komavli Janja, Kern Marjan, Kovčič Edvin, Komlanc Ignac, dr. Kežar Mirko, Kastelec Stanislav, dr. Kavčič Janko, Košenina Franc, Klančar Vilma, Kim Jakob, dr. Loh Hinko, dr. Ljutov Vladimir, Libicina Filip, Kristina, Levstek Pavla, Lavrač Oskar, Mikluš Angela, Marinič Ignac, Mislej Ciril, Mlakar Stanislav, Marišič Stevanka, Müller Mici, Mercedes Vršer, Mihelič Janez, Malavaič Rudolf, Mihelič Franc, Makon Edvard, Nelevič Božena, Naumova Nadezda, Nemanjič Francka, Not Stanislav, Osepek Hanči, Očko Rudolf, Oskar Ignac, Obet Viktor, Obrnc Martin P. Pertot Dragan, Premrov Vladimir, Poljanec Avgust, Plesničar Vera, Plemelj Slavko, Peharč Silva roj. Bogovič, Petrovič Jelisažeta, Pejovič Senjka, Peitler Franc, Palaveršič Elena, Pivec Valentin, Perne Vida, Perišič Milan, Pitschmann Ede, Plesničar Vera, Ružica Angela, roj. Flek Razdoljski Paul, Rozman Edvard, Rebek Josip, Rogler Leon, Sitar Evald, Saje Alojz in ostali. Sluga Vladimir, Svetina Bogomir, inž. Skubic Karlo, Sturm Otmar, Skufca Matija, Solar Tomaž, Stejič Katia in porodica, Tenina Lovro, Trampus Danilo, Torkar-Spoienak Ljudmila, Vukič Vladimir, Vildman Oto, Vučelič Sidak, Veras Bogomir, Vrhune Josip, Vičar Zora, Vovk Miro, Zorec Ivan, Zupančič Josip, Zupančič Stanko, Zupan Ludvik, Zdravac Franc, Zlender Adolf.

Svojem Godič Josipa-Janeza sporočamo, da je imenovan oddan v bolnico v Zemunu.

— Se zmeraj se množijo nesreče s strelivom bivše jugoslovske armade. Kakor smo že nedavno poročali, je še mnogo streliva raztresenega po naših njivah, gozdocih in travnikih in se pogosto zgode hude nesreče. Ljudi zaradi tega ponovno opozarjamo, naj bodo previdni, ko kopljejo ali grabijo po njivah, vrtovih ali travnikih. Najprej se prepričajte, če ne leži na tleh še kakšno strelivo in šele nato začnite opravljati svoje delo. Če bi se vsi ravnali po izdanih navodilih, bi se prav lahko ognili hudim nesrečam.

— Vadniče italijanskega jezika. Da bi našim naročnikom čim bolj ustregli in jim olajšali učenje italijanskega jezika, smo poskrbeli, da ima italijanske slovarje, vadnice in druga učila na zalogi naš dopisnik v Trebnjem, ki jih prodaja po knjigotržni ceni brez vsakega pribitka. Oglasite se pri njem. Učne knjige, ki jih ima na razpolago, so res dobre, tako da boste že po kratkem uku italijanščine lahko razumeli in tudi govorili.

— Ogenj je izbruhnil v Pehanijevem gospodarskem poslopju. Ljudje sodijo, da ga je povzročil neki neznanec, ki je ležal na skednju in kadil cigareto, po nerodnosti in neprevidnosti pa je ogorek odvrget v seno, ki se je takoj vnelo. Vojaki, ki so bili v bližini so ogenj opazili in takoj po hiteli na pomoč. Že meter visoke ognjene zublje sredi lesenega gospodarskega poslopja so pogasili in tako preprečili hudo nesrečo, saj je ogenj izbruhnil sredi Trebnjega. Za gašenje so uporabili škatle, čelade in druge posode svoje delo pa so opravili tako naglo, da ni bila intervencija motorne brigadne, ki so jo vojaški na rokah prinesli iz Gasilnega doma, niti potrebna.

— Jutri naj jo pokličem po telefonu? Bojim se, da bo morala zaman čakati. Nočem je klicati ne jutri, ne pojutrišnjem. In ob pol sedmih? Oho, to si bomo že premislili...
Spal je zelo dobro. Sanjalo se mu je, da stoji pri telefonu in da hoče pozvoniti. Toda vsi aparati so pokvarjeni. Ni mogel govoriti. Metal je kopečko za kopečko v aparat. Toda denar je izginjal v žrelu avtomata, a on vendar ni mogel govoriti.
— Moj denar mi vrni... moj denar, je vpil v sanjah.
Zbudil se je ves prepoten.
— Zakaj ste kričali vso noč, ga je vprašala zjutraj gospodinja. In kakšni ste? Ali ste bolni?
— Končano je, končano je, je govoril sam s seboj. — Danes ob pol sedmih bo doživela svoj največji čudež. Kaj je to, se bo čudila. Zakaj me ni poklical? Gotovo je bolan, siromak. — Ni tako, draga gospodična. Nisem bolan. Prej sem bil bolan, ko sem bil odvisen od tvoje milosti, da takrat sem bil bolan. Sedaj sem, hvala bogu, zdrav. Zdrav in svoboden in ne briga me ves svet...
Malo je pomislil, potem je pa nadaljeval: — Morda bi pa vendar kazalo poklicati jo o pol sedmih. — Dober dan, gospodična,

— Jutri naj jo pokličem po telefonu? Bojim se, da bo morala zaman čakati. Nočem je klicati ne jutri, ne pojutrišnjem. In ob pol sedmih? Oho, to si bomo že premislili...
Spal je zelo dobro. Sanjalo se mu je, da stoji pri telefonu in da hoče pozvoniti. Toda vsi aparati so pokvarjeni. Ni mogel govoriti. Metal je kopečko za kopečko v aparat. Toda denar je izginjal v žrelu avtomata, a on vendar ni mogel govoriti.
— Moj denar mi vrni... moj denar, je vpil v sanjah.
Zbudil se je ves prepoten.
— Zakaj ste kričali vso noč, ga je vprašala zjutraj gospodinja. In kakšni ste? Ali ste bolni?
— Končano je, končano je, je govoril sam s seboj. — Danes ob pol sedmih bo doživela svoj največji čudež. Kaj je to, se bo čudila. Zakaj me ni poklical? Gotovo je bolan, siromak. — Ni tako, draga gospodična. Nisem bolan. Prej sem bil bolan, ko sem bil odvisen od tvoje milosti, da takrat sem bil bolan. Sedaj sem, hvala bogu, zdrav. Zdrav in svoboden in ne briga me ves svet...
Malo je pomislil, potem je pa nadaljeval: — Morda bi pa vendar kazalo poklicati jo o pol sedmih. — Dober dan, gospodična,

Pogreb bo v sredo, dne 4. junija 1941 ob 17.30 uri (pol šestih popoldne) z Zal, kapelice sv. Jožefa, na pokopališču pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. junija 1941.

FOERSTERJEVI in MANKOČEVI

— Jutri naj jo pokličem po telefonu? Bojim se, da bo morala zaman čakati. Nočem je klicati ne jutri, ne pojutrišnjem. In ob pol sedmih? Oho, to si bomo že premislili...
Spal je zelo dobro. Sanjalo se mu je, da stoji pri telefonu in da hoče pozvoniti. Toda vsi aparati so pokvarjeni. Ni mogel govoriti. Metal je kopečko za kopečko v aparat. Toda denar je izginjal v žrelu avtomata, a on vendar ni mogel govoriti.
— Moj denar mi vrni... moj denar, je vpil v sanjah.
Zbudil se je ves prepoten.
— Zakaj ste kričali vso noč, ga je vprašala zjutraj gospodinja. In kakšni ste? Ali ste bolni?
— Končano je, končano je, je govoril sam s seboj. — Danes ob pol sedmih bo doživela svoj največji čudež. Kaj je to, se bo čudila. Zakaj me ni poklical? Gotovo je bolan, siromak. — Ni tako, draga gospodična. Nisem bolan. Prej sem bil bolan, ko sem bil odvisen od tvoje milosti, da takrat sem bil bolan. Sedaj sem, hvala bogu, zdrav. Zdrav in svoboden in ne briga me ves svet...
Malo je pomislil, potem je pa nadaljeval: — Morda bi pa vendar kazalo poklicati jo o pol sedmih. — Dober dan, gospodična,

Pomožni kirurški oddelek

Ljubljana, 3. junija. Njegova Eksc. Kraljevi Visoki Komisar se je ob priliki svojega obiska bolnice dne 26. maja 1941 prepiral o bednem stanju bolnikov v prenapolnjenih kirurških oddelkih in odredil z velikodušno gesto, da se temu stanju nemudoma odpravi. Da se to izvede, je bil s 1. junijem 1941 odprtjen pomožni kirurški oddelek v prostorih novozgrajenega kirurškega paviljona. Za to tako naglo rešitev neznosnih razmer, pod katerimi so trpeli dolga leta tako bolniki kakor zdravniki, je dolžna Ekscelenci Visokemu Komisarju globoko hvaležnost vsa Ljubljanska pokrajina.

Posebno hvaležna pa je bolnična uprava, ker ji je šele odlok Eksc. Visokega Komisarja hkrati in končno dal finančna sredstva in možnost za odpravo teh razmer in izročitev novega paviljona prometu.

Naumovič Zivan s soprogo, dr. Nemec Cirilo, Nerat Josip, Novak Ivanka, Novak Marija, Novitsky Vera, Nučič Marija, Jožef, inž. Nedeljkovič Stanjoje, Nedeljkovič Anka, Novak Vladislav, Naglič Karol, Nikolčič Desar.

Ogrizek Blaž, inž. Oblak Franc, Osolnik Jernej, Opašič Vjeko in ostali;

Naše gledališče

Turek, 3. junija; ob 19.30: Učenjak. Red Turek.
Sreda, 4. junija; ob 19.30: Komedija zmešnjav. Red Sreda.
Četrtek, 5. junija; ob 19.30: Bog z vami, mlada leta! Red B.

Drugi v turek ob 19.30 bodo imeli v Drami abonenti turek predstavo Detelove veselice »Učenjak«, v kateri bo igral Jan naslovno vlogo, Cesar, Daneš, Nablocka in Plut pa komične vloge, ki so pripomogle delu do živahnega uspeha pri občinstvu. Razen njih bodo še sodelovali: Gale, Peček, Simčičeva, Vida Juvanova, Presetnik in Kaukler. Režiser: dr. Kreft.

Red Sreda bo imel v sredo predstavo Shakespeareove »Komedije zmešnjav«, delo, ki občinstvu izredno ugaja in izzbija veliko smeha ter ustvarja dobro voljo. Letošnja nova uprizoritev te komedije je dosegla največji uspeh, kar ga je imela kdaj tekom let na našem odru. Odlični prevod Ottona Zupantiča in posrečene kreacije, so pripomogle delu do popolnega uspeha.

OPERA
Turek, 3. junija; zaprto.
Sreda, 4. junija; zaprto. (Generalna).
Četrtek, 5. junija; ob 19. uri: Faust. Red Četrtek.

Letošnja uprizoritev Massenetove opere »Don Kihot« bo zanimiva, ker bomo slišali poleg Primožiča in Betetta v glavnih partijah, izmenoma Kogejovo in Spanovo v vlogi Dulcineje. Vrednost opere obstoji tako v libretu kakor v glasbeni koncepciji.

Manifestacije na Hrvaškem

Zagreb, 3. jun. ir. Preko binkoštnih praznikov je bilo v raznih mestih na Hrvaškem več javnih zborovanj, ki so na impozanten način manifestirala, kako je hrvaški narod istega duha s svojimi voditelji. V nedeljo je govoril na zborovanju v Gospiću prosvetni minister dr. Budak. Ob začetku svojega govora je posebej pozdravil prijateljsko italijansko vojsko, kar je dalo zborovalcem povod za velike manifestacije Duceju. Dr. Budak je nato v svojem govoru poudaril pomoč, ki jo je nudila Italija pri osvojevanju neodvisne hrvaške države. Omenil je tudi odličnega poglavnika, da ponudi Zvonimirovo krono Savojskemu princu. Ob tej priliki so zborovalci priredili najtoplejše ovacije novemu hrvaškemu kralju.

Novi šef policijskega ravnateljstva

Ljubljanske pokrajine

Danes je prispel v Ljubljano gr. uff. Etore Messana, da prevzame funkcijo kvestorja (policijskega ravnatelja) Ljubljanske pokrajine. Visokega funkcionarja je sprejel Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli. Gr. uff. Messana, ki je prišel v Ljubljano iz Padove, kjer je bil kvestor tega

Ameriška proizvodnja letal je prepočasna

Ameriška industrija ne more kriti niti lastnih ameriških potreb

New York, 3. junija. s. V svojem uvodniku razpravlja danes »Philadelphia-Courier« o razvoju ameriške letalske industrije. List ugotavlja, da sedanji načrti, po katerih naj bi se leta 1942 dosegla produkcija po 500 letal na mesec, ne more nikogar zadovoljiti, ker na njihovi osnovi ni mogoče neutralizirati nemške produkcije in zagotoviti na tem področju angleško-ameriško premoč. Po mnenju Francisra Drakea, enega izmed največjih angleških letalcev iz svetovne vojne, ki deluje sedaj v Ameriki kot letalski strokovnjak, bi bilo treba leta 1942 samo za ameriške potrebe zgraditi 15.000 letal. Tega pa ameriška industrija ne bo zmogla, če se sedanji načrti ne bodo izpremenili in izpopolnili.

Osip Dimov:

Punt

Bilo je pozno ponoči. Ulica je bila že pušta in človek bi si niti ne mogel misliti, da bo jutri zjutraj po tej ulici hitele na tisoče ljudi in da bodo vsi ti ljudje govorili, se smejali in hiteli po svojih opravkih.
Pred vrati velike, zaprte hiše je stal mlad par, zatopljen v svoj pogovor.
— Torej pojutrišnjem, je zašepetal fant, držeč dekle za roko in božajoč jo nežno.
— Pojutrišnjem se sestaneva kakor navadno...
— Ne vem — prav za gotovo ti ne morem objubiti, je odgovorilo dekle.
— Poklič me pojutrišnjem po telefonu, kakor vedno.
— A tako, po telefonu naj te pokličem? Razumem... Pokličem naj te...
— Da, dragi! Samo ne pozabi! Točno ob pol sedmih bom doma.
Fant je žalostno ponovil:
— Zakaj bi se pa ne mogla sestati jutri?
— Povedala sem ti, da jutri ne morem, je odgovorilo dekle nekam nestrpno.
— Povedala si mi, da, ali povej mi tudi, zakaj?
— Zaposlena sem.

— Zaposlena?
— Da, dragi! Zaposlena ves dan.
— Razumem.
— Pozno je že. Domov moram. Na svidenje, dragi!
— Na svidenje, dragi! Torej pojutrišnjem! Pojutrišnjem o pol sedmih se sestaneva.
— Saj sem ti rekla, da ti ne morem za gotovo objubiti. Vprašaj najprej po telefonu!
— Razumem!
— Zdaj pa z bogom, čas je!
— Lahko noč!
Govorila sta še kakke četrte ure in šele potem se je moglo dekle vrniti v hišo.
Fant je ostal v pustli ulici. Bil je sam s svojimi mislimi. Vedno, kadar se je sestel s svojo drago, je imel vse polno doživljanje. Dekle je bilo vedno drugačno.
Zdaj je bila nežna, tako nežna, da se mu je naravnost srce topilo v prsih, a potem zopet je bila mrzla ko led. Tedaj jo je moral naravnost priti za vsako lepo besedo, za vsak nežen pogled.
— Njen suženj sem, suženj njenih kapric, je pomislil fant, korakajoč po pustli ulici.
— Toda suženj nočem biti več! Le kaj si domišlja! Mar sem klečeplazec? Kaj bo

počela jutri? Zakaj nima časa zame? Šele pojutrišnjem naj jo pokličem po telefonu: Ali je gospodični ljubo, da me vidi? Kaj pomeni to? Ne maram več...
Ko je prišel do avtobusne postaje, je bil že trdno odločen, zapustiti jo in si poiskati drugo.
— Klara je mnogo lepša od nje, je dejal sam pri sebi in glasno, sedeč v avtobusu, v katerem je hotel neki starejši gospod na vsak način dremati na njegovih ramah.
— In tudi drugih deklet je dovolj, ki mi bodo vračale ljubezen, je nadaljeval svoj samogovor. — Zakaj bi se moral mučiti ravno s to?...
Kar je zakričal na starega gospoda: — Čujte, gospod, drugo prenočišče si poiščite. Na mojih ramah ne morete spati... V avtobusu so se smejali vsi potniki — samo on je ostal mračen in vzvoljen.
Bil je mračen in jezen, ko je napočil naslednji dan.
— Končano je z njo! Nobene zveze nimam več z njo! Ne poznam je več!
Tako si je ponavljal ves dan — in bil je prepričan, da bo začel danes... novo življenje.
— Ne maram je videti. Samo igra se z menoj.

— Jutri naj jo pokličem po telefonu? Bojim se, da bo morala zaman čakati. Nočem je klicati ne jutri, ne pojutrišnjem. In ob pol sedmih? Oho, to si bomo že premislili...
Spal je zelo dobro. Sanjalo se mu je, da stoji pri telefonu in da hoče pozvoniti. Toda vsi aparati so pokvarjeni. Ni mogel govoriti. Metal je kopečko za kopečko v aparat. Toda denar je izginjal v žrelu avtomata, a on vendar ni mogel govoriti.
— Moj denar mi vrni... moj denar, je vpil v sanjah.
Zbudil se je ves prepoten.
— Zakaj ste kričali vso noč, ga je vprašala zjutraj gospodinja. In kakšni ste? Ali ste bolni?
— Končano je, končano je, je govoril sam s seboj. — Danes ob pol sedmih bo doživela svoj največji čudež. Kaj je to, se bo čudila. Zakaj me ni poklical? Gotovo je bolan, siromak. — Ni tako, draga gospodična. Nisem bolan. Prej sem bil bolan, ko sem bil odvisen od tvoje milosti, da takrat sem bil bolan. Sedaj sem, hvala bogu, zdrav. Zdrav in svoboden in ne briga me ves svet...
Malo je pomislil, potem je pa nadaljeval: — Morda bi pa vendar kazalo poklicati jo o pol sedmih. — Dober dan, gospodična,

Ljubljana v dveh solnčnih dneh

Nenavadno živahen promet med prazniki — Tradicionalne binkošti v Ljubljani

Ljubljana, 3. junija. Kdor Ljubljano ne pozna prej, ne bo opazil nič posebnega v njenem življenju. Mesto se je pa zelo spremenilo. Že dober mesec dni so ulice mnogo bolj živahne, kakor so bile včasih. Največja sprememba je, da je mesto posebnost živahno ob nedeljah in praznikih, saj je bila Ljubljana prejšnje čase med prazničnimi dnevi pusta in prazna, zlasti ob lepem vremenu, ker so se meščani razšli na deželo. Posebno malo je bilo v mestu mladine. Zdaj se nam pa zdi, da se je prebivalstvo naglo pomnožilo. Mesto je še tembolj razgibano ker izvajajo ljudi na ulice in trge promenačni koncerti in drugi praznični dogodki, ki so bolj prejšnje čase zelo redki.

ZACETEK KOPALNE SEZONE

V soboto pred prazniki so se mnogi že sprijaznili s tem, da bo treba zopet prestopiti deželne praznike. Dostoj je bilo letošnje vreme zelo podobno lanskemu; lani nismo dočakali prave pomladi, pa tudi ne poletja, tako da nas je zeblo skoraj vse leto. Kopanje je prišlo skoraj iz mode. Letina je bila zelo pozna. Prav tako je bila dostoj letošnja pomlad nenavadno hladna in vse je zaostalo v rasti. Sadno drevje je cvetelo nekaj tednov pozneje kakor navadno. Na kopanje v naravi se nismo mogli misliti. Niti trih v resnici sončnih zaporednih dni ni bilo. Meščani so se še oblačili ter zavijali, kakor da je šele konec najhujše zime. Zato je pa bilo tem večje presenečenje krasno vreme med prazniki — oba dneva sonce (celo brez meglice, kar je pri nas posebnost) od jutra do večera, ne bo pa sinje kakor v južnih krajih. V nedeljo pa ni bilo posebno vroče, medtem ko je bilo včeraj že pravo poletno vreme in topelmer je sredi mesta kazal že 27 stopinj. Začela se je kopalna sezona, kar je bilo odlično zlasti v kopalšču Ilirije. Precej kopalec je pa tudi vleklo k vodam v naravo, a njihovo področje se je nekoliko omejilo, zlasti pri Savi.

SLOVESNA NEDELJA

Posebno praznična je bila nedelja. Ljubljana je prvič kot prestolnica Ljubljanske pokrajine praznovala praznik italijanske ustave. Mesto se je razživelo že dopoldne in vzdolž Bleiweisove ceste so se zbrale še večje množice kakor nedavno ob prvi močvirni paradi italijanske Oborožene Sile. Prva parada je bila na delavnik, zato je bilo ob tej priliki še mnogo več gledalcev. Tisti pri nas nismo vajeni. Poročamo o krasni vojaški paradi na drugem mestu. Kako velike množice so se zbrale pri paradi, se je pokazalo po zaključku, ko je bila Aleksandrova cesta nekaj časa tako zatrpána, da se je moral ustaviti ves promet.

OVENCANI AVTOMOBILI IN KOČIJE

Oba dneva je pa vladalo slovesno razpoloženje tudi zaradi tega, ker je Ljubljana praznovala binkošti po stari tradiciji. Oba dneva so vozili po mestu v slovesnem tempu ovencani avtomobili in kočije, povsod smo srečavali birmance in birmanke z bahatimi botri in samozavestnimi botrami, v stolnici je pozvanjalo, na Pogačarjevem trgu in med semeniščem je bil prvi zeganjski sejem, na Vodnikovem trgu so se vrstili elegantni avtomobili, vse to so pa skušali ovekovečiti nešteti fotografi; silka nekdanjih birmanj je bila popolna. Morda se je kaj spremenila, toda v bistvu je vendar ostalo vse nespremenljivo. Kočija je od leta do leta manj in izumirajo kočijaži, ki so znali tako vzneseno voziti, da njihove ceremonialnosti ne more odtehati povsem še vedno tudi najbolj bleščeči avtomobil.

SAMO STIRJE KOČIJAŽI

Na Vodnikovem trgu je imel v nedeljo in včeraj svoje postajališče eden zadnjih naših kočijažev. Bil je seveda v zgalskroju, z visokim, bleščečim cilindrom, frak so krasili srebrni gumbi, vso to lepoto so pa dopolnjevali visoki čevlji na elastiko in snežnobela svilena kravata.

— V starih časih nas je bilo nad 80, je pripovedoval kočijaž. — Zdaj smo samo štirje poklicni v Ljubljani, a le jaz vozim s parom konj. Ponosno se je ozrl na svoja belca, a je pripomnil, da je imel včasih tako iskrene konje kakor živo srebro, a jih je s težavo brzdal. Bilo je mnogo ovsa, ki je pač boljše od bica. Srečo je imel, je pripovedoval, da je zopet našel belca, ki so mu ga rekvirirali. Z njim je vozil neki kmet v mesto drva in belec je bil odkrit po naključju. — Kočijaža so oblegali botri, kajti kočija je bilo mnogo premalo, pa tudi avtomobilov ni bilo preveč, a vozili bi se vsi radi. Ali si morete sploh misliti birmo brez slovesnega prevažanja po mestu? To seveda ni vse, kajti včasih so nadaljevali birmanje v gostilnah, a birmanec si je tudi polnil žepo in usta med kramarskimi stojnicami na sadnem trgu. Med sadjem so šle vselej najbolj v denar črešnje, čeprav so bile drage. Zato so bile naše branjeve tudi ob tej priliki izredno dobro založene s črešnjami, a kupčija ni bila posebno živahna, pač zato, ker so črešnje še vedno po 24 din.

V NEDELJO ZA GOSPODO, V PONEDELJEK ZA DEZELANE

Tako je bilo včasih: na binkoštno nedeljo je bila birma za meščane, v ponedeljek so se pa vozili v mesto bahati botri in botrice z nakodranimi birmanci in ovencani birmankami. Pozneje so pa tudi mnogi podeželjani hoteli veljati za meščane ali se posebno postaviti, pa so prihajali že v nedeljo. Zdaj ni več tako stroge delitve med mestnimi in podeželskimi birmanci. Tudi letos so prihajali k birmi že v nedeljo z dežele, a precej mestnih je bilo birmanih včeraj. Ta običaj se je torej preživel, a binkošti v Ljubljani imajo v splošnem še vedno tradicionalni značaj.

gospodskih topolov, ki so nekaj krasile naše glavne ceste in gradove ter povečevale lepoto naše slovenske domovine. Jagnedi opovajo pesniki in jih občudujejo pisatelji vseh časov in jezikov, posebno čast jim pa z neko pobožnostjo izkazuje naš narod, ki jim je zato na Stajerskem dal svetopisemsko ime »palmac«. Tuje in slovenske legende izražajo to občudovanje jagnedi in jih ovijajo s prav posebno poezijo, ki izraža visok estetski čut slovenskega ljudstva. Napad na to drevo moramo smatrati za žalitev narodnih čustev in tradicij, zato ga pa odklanjamo z zavestjo, da je samo izraz histeričnega sovraštva pritiklova proti mojemu, ki pomeni najplemenitejši višek slovenskega estetskega izživljanja.

— Prezidava grajskega poslopja. Ze več let so znani načrti o velikopotezni adaptaciji ljubljanskega gradu, ki bi naj služil prezidani kot velik narodni muzej. Pozimi je pa ljubljansko časopisje objavilo načrte o delni prezidavi gradu na severovzhodni strani, obzidja pred vodom. V okroglem stražnem stolpu bo nastala lepa restavracija, vhod bo nudil monumentalno lice in z velike terase bo lep razgled na mesto in Gorenjsko. Ze to samo delo je precej veliko ter drago. Marsikdo je mislil, da se ga ne bodo lotili takoj. Delati so pa začeli ob koncu februarja. Najprej je treba pripraviti mnogo klesanega kamna. To delo se je lahko začelo že pozimi. Obklesane so že cele grmade podpeškega kamna. Ze prevoz kamna na Grad po strmi cesti je upoštevanja vredno delo. Starega poslopja pa se niso začeli prezidavati. Vsa dosedanja dela so bila le pripravljalna. Pri prezidavanju bodo preobdelovali tudi precej cimenta, ki ga pa zdaj ni, zato je tudi to delo precej zadržano. Kljub temu je pa zaposlenih že precej zidarjev, 15, s težavo vred je pa doslej delalo nad 20 delavcev.

— Varnosti svoj ugled tudi na prehodih! Prejšnje čase, ko so meščani hodili ob nedeljah na izlete, so »dajali duška« svoji ljubezni do narave z indijanskim kričanjem na deželi, da so se jim preprosti ljudje upravičeno čutili ter posmehovali. Zdaj se pa morajo meščani zadovoljiti s samimi mestnimi sprehodi v neposredni bližini mesta. Večina sprehajalcev tu ne pozablja na svoje dostojanstvo, a med njimi so tudi posamezniki, ki sramote s svojim vedenjem ne le sebe, temveč tudi druge meščane. Se pomislijo ne, da nas tudi po vedenju na naši javnosti. Bodi mo lahka zemlja! sprehodih sodijo nedomačini, ki ne morejo razumeti, kaj pomeni divjaško tuljenje na poteh, kjer sicer srečujejo na pogled civilizirane ljudi. Tako se je tudi včeraj razlegalo po rožniškem gozdu tuljenje, kakor da so tja prešli umobolnici s Studenca. Večina sprehajalcev se je zelo zgražala nad tem nenavadnim junaštvom puhlo glavev in mnogi so se sramovali namestu njih. Sprito takšnega zverskega tuljenja ljudje niti vedo, ali tulijo nevarni norci ali ne.

— Iz Zatečte kopalne sezone. Ze v nedeljo je pritisnila prava poletna vročina, saj na nebu ni bilo oblaka, vsaj ne do poznega popoldneva. K vsem vodam v okolici so že dopoldne prihajale množice vnetih kopalcov, ki jim to pot ni bilo treba ostajati le zunaj na bregovih, marveč so lahko od časa do časa poskakali tudi v vodo. Gradaščica je bila že kar topa, zato se je nabralo zlasti veliko kopalcov z Viča. Rožne doline in od drugod, na Bokalah. Tudi v Malem grabnu je kar megoleto mladine od Trnovega do Bonifacije. Na Savi ob Tomčevem je bilo še večji živah, vendar je Sava zaenkrat še premrzla, bo se pa, če bo vreme ostalo lepo, tudi kmalu ogrela. Seveda je bilo dobro obiskano tudi kopalnice na Ljubljani, kjer so si ljudje pošteno pre-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Roman o velikih ljubezni, zakonu in materinstvu

LJUBEZEN SE VRNE

Carole Lombard — James Stewart

KINO MATICA — telefon 22-41

Kino SLOGA, tel. 27-30

Danes poslednjič!

TRIJE VRAGI

Jean Gabin, Annabella in F. Gravey

Ljubavna drama mladih cirkuških akrobatov

Kino UNION, tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

Italijanski vefilem

ETTORE FIERAMOSCA

V glavnih vlogah: Gino Cervi, Elisa Cegani, Clara Calamai in drugi!

Film je v celoti opremljen s slovenskimi napis!

groli ude, nekateri celo prehuho, tako da so se morali zaradi solnčarice umakniti prezdaj domov v postelje. Prav lep obisk je bil tudi na kopalšču Ilirije, kjer se je kopalo tudi mnogo italijanskih oficirjev in vojakov.

— Iz Zdrženje trgovcev v Ljubljani obvešča, da je s 1. junijem t. l. uveden poletni čas odpiranja in zapiranja trgovinskih obratovalnic od 9. do 12. in od 16. do 18. Zdrženje prosa, da se članstvo strogo drži predpisanega odpiralnega in zapiralnega časa. Proti kršiteljem se bo postopalo disciplinsko. Kupujoče občinstvo pa združenje prosa, da upošteva navedeni poletni čas in pravočasno nakupi blago. 2949

— Iz Umrlj so v Ljubljani ob 23. do 29. t. m. Oster Slavko, 46 let, profesor drž. konservatorija; Ciber Ivan, 78 let, strojnik jugoslov. tiskarne v p.; Marolt Jernej, 49 let, delavec; Bogataj p. Rafael, kapucinski gvardijan v škofiji Loka, Marijin trg; Stenata Franc, 86 let, sodni pis. ravnatelj v p.; Velikanec Otilija Svetislava, roj. Znidar, 47 let, žena uradnika ban. uprave; Rataj Marija, sestra Lavrijana, 31 let, usmiljena sestra sv. Vinc. Pav.; Grlic Ivana roj. Bonac, 91 let, vdova tajnika Ljudske posojilnice; Peric Franc, 30 let, bivši artil. narednik; Hrašovc Evzelj, 74 let, viš. žel. nadzornik v p.; Boben Josip, 68 let, žel. upokojenec; Lovšin Ivanka, 16 let, usluž-

benka cvetličarne; Eržen Ivana, roj. Armić, 65 let, upokojena delavka tob. tovarne; Pirč Ciril, 77 let, trgovec in posestnik; v ljubljanski bolnici so umrli: Hribar Anton, 72 let, tovarn. delavec; Drobne Franc, 3 leta, sin žagarja, Sv. Jurij pod Kumom; Švajger Alenka, 2 in pol meseca, dojenček; Maribor; Suhaneč Egidija, 14 let, hči popravilca dežnikov, Trata, obč. št. Vid nad Ljubljano; Djurdjevič Djordje, 30 let, zand. kaplar, Sušak; Pižem Marko, 7 let, sin tovarn. delavke, Mala Loka, obč. Ihan; Jakša Stefan, 70 let, posestnik, Preliše, obč. Semič pri Črnomlju; Cirman Franja, 64 let, posetnica, št. Vid nad Ljubljano; Lassner Amalija roj. Demšer, 69 let, vdova zel. uradnika; Lusner Ernest, 10 mesecev, sin zlatarskega pomočnika; Opravil Jožefa, pol leta, hči čevljarkega pomočnika; Trobentar Alojzij, 48 let, posestnik, Gorenja vas pri Leskovcu.

— Določitev katastralne meje in meja javnih potov v katastralni občini Zg. Šiški se bo pričelo v ponedeljek, dne 9. junija. Podrobnosti so razvidne z razglasov, nabiti na vseh občinskih deskah. Vse potrebne informacije daje geometrijski referent mestnega gospodarskega urada v Beethovnovi ul. št. 7/I.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice Ljubljanske bo imel drevi ob pol 8. skupno pevsko vajo pod vodstvom ravnatelja Polića. Ker je koncert prav blizu, vabimo vse in točno. — Odbor.

— Iz Murnov večer priredi jutri ob 20 v mali filharmonični dvorani v spomin štiri-desetletnice pesnikove smrti Slavistični klub. Sodelovalj bodo slavisti, Murnove pesmi bo brala ga. Šaričeva. Vstopnine ni.

— Iz Erjavčeva cesta od Levstikove ulice do železniškega prehoda bo od 3. junija dalje za vozni promet zaprta zaradi naprave lahkega cestnega tlaka. Ker je delo mogoče samo ob sončnem in suhem vremenu, bo trajalo ob dobrem vremenu kakih 10 dni.

— Iz Za mestne reveže je podaril 150 din g. inž. Franc Žužek z gospo s Ceste 29. oktobra v počačenje pok. ge. Mice Pehaničeve; v počačenje pok. ge. Marije Vrančič je pa poslala 100 din neimenovana prijateljca, 200 din sta v ta namen nakazala ga. Milka in g. Ivan Vrančič z Dolenske ceste 13; namesto venca na krsto Ivana Cibra pa so zbrali 180 din stanovalci hiše Vošnjakova ulica 4. Vsem dobrotnikom izreka mestno poglavarstvo najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

DNEVNE VESTI

— Današnji številki »Slovenskega Naroda« smo priložili polonizice. Vse naše naročnike prosimo, da nam naročnino, ki znaša zdaj zopet 14 din mesečno, nakazuje že prve dni junija in nam tako olajšajo poslovanje. Naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, prosimo, da nemudoma poravnajo tudi zaostale zneske in si tako zagotovijo redno dostavo lista. Priporočite naš list tudi vsem svojim prijateljem in znancem, upoštevajte pa ga tudi pri oglaševanju, kadar vam je v vašem poslovnem življenju potrebno. Oglasi v »Slovenskem Narodu«, ki je najstarejši slovenski dnevnik, imajo zanesljiv uspeh!

— Vsem slušateljem višje pedagoške šole v Beogradu in Zagrebu. Univerzitetni svet profesorjev ljubljanske univerze je na prošjo slušateljev višjih pedagoških šol v Beogradu in Zagrebu sklenil, da se s prihodnjim letom ustanovi v Ljubljani slovenska višja pedagoška šola, ki bi priključena univerzi. Predavanja bodo samo za slušatelje višjih pedagoških šol v Beogradu in Zagrebu, ki so v tekočem šolskem letu bili v studiju in so ga morali zaradi vojne prekiniti. Trajala bodo le toliko časa, da bodo imenovani lahko diplomirali iz svojih predmetov. Višja pedagoška šola bo imela vse skupine razen VI., t. j. ekonomske komercialne. Ta skupina bo bržčas priključena III., t. p. prirodopisni. Glede priznanja II. odnosno IV. semestra bo univerzitetni svet profesorjev še posebej razpravljali. Vse informacije daje bivši podpredsednik beograjskih slušateljev višje pedagoške šole: Rudolf Bratko, Ljubljana VII, Suvoberška ulica 22. Za odgovor priložite znakmo.

— Uvoz blaga iz področja, zasedenega po nemški vojski proti plačilu v kliringu. Za izmenjavo blaga med ljubljansko pokrajino in pokrajinami bivše banovine, ki jih je zasedla nemška vojska, je v veljavi kompenzacijski sporazum (kliring). Prizadete trditve dobijo informacije o določbah, ki urejajo ta predmetni sporazum, pri Zbornici za trgovino in industrijo. Določbe sporazuma se ne morejo uporabiti za izmenjavo blaga, ki je bilo že plačano.

— Uvoz lastnega blaga. Vse trditve, fizične osebe, ustanove, ki hočejo uvoziti blago, ki je bilo že kupljeno ali, ki je sploh njihova last in je depozirano ali je sicer na področju bivše banovine, zasedenem po nemški vojski, se vabijo, da napravijo prošnjo za uvoz dotičnega blaga na Visoki Komisariat po Zbornici za trgovino in industrijo. V prošnji je treba navesti vse podatke, ki dokazujejo, da je blago njihova lastnina. Predvsem naj se navede: količina blaga, vrednost, zakaj je blago na omenjenem področju, morebitni stroški, s katerimi je blago obremenjeno, ali je blago morebiti delno ali v celoti plačano, ime in bivališče hranitelja, pri katerem je blago itd. Predpisno kolkovane prošnje morajo biti opremljene s točnimi in verodostojnimi listinami, s katerih se podajo vse okoliščine, potrebne za njihovo oceno.

— Poštna zveza s Primskovim. Pokrajinsko ravnateljstvo pošte, brzojava in telefona v Ljubljani obvešča, da je bila 1. junija pomožna pošta Gradišče, ki se krije z ozemljem občine Primskovo, izločena iz okolišča pošte Smartno pri Litiji in priključena pošti St. Vid pri Stični. S Primskovim je redna poštna zveza torej spet vzpostavljena.

— Letina zgodnjega sadja bo letos v splošnem pri nas srednja. Vrtno in gozdno jagode kažejo precej dobro, marelice in breskve tudi. Črešnji bo manj kakor druga leta, borovnic pa malo, če kažejo povsod tako slabo kakor v okolici Ljubljane. Gotovo bodo pa letos ljudje pri nabiranju borovnic in rdečih jagod marljivojši kakor druga leta, kar se bo poznalo tudi pri količini. Uvožene črešnje so za navadnega zemljana še vedno predrage.

— Nesreče. Na cesti, nekje v ljubljanski okolici, je padel s kolesa litograf Karel Tekavec in se hujše poškodoval na glavi. Iz Črnomlja so prepeljali v bolnico 45letnega posestnika Franca Papiča, ki je v kamnolomu razstreljeval kamenje, pa je mina prežgala eksplozirala. Kamenje ga

Darujte za staroški »Dom slepih« zavod za odrasle slepe! Ček. rač. 14.672, »Dom slepih«, Ljubljana.

— Začele so rasti pomladne gobe. Tudi za gobe velja, da je letošnja letina pozna. Prejšnja leta je bil trg že maja precej dobro založen z gobami, predvsem z gobarji. Dostoj se pa na trgu prodajali samo mavrohe. Čim je postalo nekoliko toplejše, so se v gozdovih pojavile prve pomladne gobe. Sicer so še zelo redke, a naši gobarji so vendar že pridno na delu, ker so nestrpno pričakovali svojo sezono. Zanimivo je, da se je razen užitnih gobanov letos precej zgodaj pojavil vražji goban, ki je ena naših najbolj strupenih gob.

— Vzemi jedajo s seboj. Izletnikom priporočamo, naj jemljejo hrano s seboj v malhi ali nahrbtniku. Izletniki med prazniki, ki tega niso storili, so se povečini pošteno vrezali, kajti na deželi v pretežni večini gostom ne morejo postreči. Mnogi izletniki so se najedli šele doma.

— Zeblice so postavljali na ceste. V Iškem Vintgarju se je zbralo v nedeljo in na praznik najmanj okrog 1000 kolesarjev, izmed katerih pa so bili številni precej razočarani, še preden so dosegli cilj. Ze na cesti med Igom in Stajami je bilo oba dneva najmanj dvajset defektov in so morali prizadeti kolesarji obstati s predrtimi gumami. Po natančnejši preiskavi so ugotovili, da je bilo na cest kar po vrsti postavljanih mnogo ostrih zebljiv, ki so se kolesarjem zapičili v plašče in predrti gumo.

— Nov grob. V Ljubljani je davi umrla ga. Petronila Foerster, roj. Vesely, vdova po skladatelju. Pogreb bo jutri ob 17.30 z žal. kapelice sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnici blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— Vreme je ostalo lepo. Letošnji binkoštni prazniki so bili izredno lepi. Davi je bilo pa nebo že precej oblačno in dopoldne se je še bolj oblačilo. Bili smo se že, da se bo vreme zopet skisalo. K sreči se je pa že v dopoldanskih urah nebo zopet povsem zjasnilo. Barometer stoji visoko, tako da se nam ni treba bati, da bi dobili zopet deževno vreme. Lepo toplo vreme je zdaj zelo potrebno, ker je narava letos v rasti močno zaostala.

Iz Ljubljane

— Iz Zadnja pot Cirila Pirca. Iz kapele sv. Nikolaja na Zalah je nastopil bivši kranjski župan in zaslužni naš javni delavec Ciril Pirč v soboto popoldne svojo zadnjo pot. Na Zalah se je zbrala poleg pokojnikovih svojcev velika množica njegovih prijateljev, znancev in častilcev, da izkaže zadnjo čast možu, čigar spomin bo trajno živel med nami. Kapeleca sv. Nikolaja, kjer so počivali pokojniki zemski ostanki na mrtvaškem odru, je bila polna krasnih vencev, med katerimi je bil tudi venec bivšega ministra in pokojnikovega osebnega prijatelja g. dr. Alberta Kramerja. Cirila Pirca so spremili k večnemu počitku mnogi naši odličniki. Pogreb je bil lep dokaz pokojnikove popularnosti in priljubljenosti.

— Iz Proti tičivskim topolom, ki kakor visoko zeleno stebrišče ločijo Aleksandrovo cesto in glavni dvorec, smo z velikim začudenjem brali ogorčeno zahtevo, da jih je treba takoj podrti, češ da grmčje drevo menda ni za park. Dostoj se namreč vsi vrtnarji in vrtni arhitekti vse dob in vseh narodov smatraji jagned za bistveni del parkov in dvorcedov ter naš narod še danes občuduje, da so dotične krasne sile

Camasio-Oxilia: Bog z vami, mlada leta! Popularna italijanska komedija iz študentovskega življenja je dosegla lep uspeh

Ljubljana, 3. junija. »Najlepša je mladost!« poje tudi naša popevka, preprosta, topla in iskrena. Mladina jo prepeva prešerno in srečna, starejši in stari pa ji priključujemo in neslišno vzdihujemo: »Nikoli več ne bo tako lepo. Bilo je in minilo. Za vselej.« Pa si mislimo, kako neskončno radi bi bili še enkrat tako veseli, neugnanu poredni in neznanu neumnim kakor nekdanj. Mladi smo bili, za vse tako hitro navdušeni, povsod lepoto in dobroto iščemo, povsod ljubezen nahajajoči in dajoči. Dokler nas ni zajelo življenje, polno dolžnosti in odgovornosti, strašno trezno in navadno strašno enolično.

Iz takega občutja in spoznanja sta napisala še pred prvo svetovno vojno dva absolventa vseučilišča v Turinu, Sandro Camasio in Nino Oxilia preprosto igrice z naslovom Addio, giovinezza, Z bogom mladost! Dotlej neznan dramaatika sta črpala pač iz lastnih doživljanjev in nezavedno ustvarila delce, ki je imelo nepričakovan uspeh. Igra, na pol veselo, na pol melanholično, so uprizarjali italijanski poklicni in diletantovski odri nešteto krat in jo ponavljali brezkončno. Preprostost, iskrenost, toplina, življenjska resničnost so ji dali moč in lepoto, ki je privabljala.

Nič novega, nič globokega ne prinaša igrice, a gledalec uživa ob nji zopet enkrat slike iz študentovskih časov, slike iz Turina, ki so natančno take, kakršne so bile doživljane od študentov po vseučiliških mestih vsega sveta, pa spremlja te italijanske akademike, ki so bili prav taki, kakor so povsod.

Kakor naša pesem »Najlepša je mladost... ne pride več nazaj«, poje tudi v tej igrici neviden zbor: »Kako beži lepota! In dni brez ljubezni ne bo nazaj, ne bo nazaj!« — Povsod torej isto, povsod isti ljudje, študentovska gospodinja z lepo hčerko. Medicinac Mario je že dve leti pri njima na stanovanju. Zdaj stoji pred promocijo. Ljubil je Dorino. Brez sebičnosti in brez upov na zakon sta uživala mladost in lepoto ljubezni. Ko Mario postane doktor, se poslovita z bolestjo, a trezno v zavesti, da je vsega konec. Starši so veseli, da je konec stroškov in je sin na cilju. Mario pa je žalosten, da je konec študentovskega radosti polnega življenja in konec ljubezni z Dorino. Zdaj se začne filisterij z dolžnostmi in odgovornostmi.

Tu pa je še študent Leone, bogat, dober fant, ki je Marju zmerom uslužen, a grd, neroden, dekletom zopr. Ker je ostal brez ljubice, si je izmišljal pustolovščine z dekleti in ženami, da ga ni bilo sram pred srečnimi tovariši.

Gospa Elena, na starega moža privezana bogatinka, se hoče odškodovati z ljubezno Marjo, toda Dorino jo pregovori, da ji Maria le še pusti par tednov. Prizor med Eleno in Dorino je sploh najbolj dramatičen in lep. Poleg tega pa prizor, ko Leone prizna svoje bivše laži in je v svoji nerodnosti v napotje Mariu in Dorino ob njunem slovesu.

G. Samiec je igrice lepo poslovenil, prof. O. Šest pa prav dobro uprizoril in okusno opremil. Ljubko, nesebično in vdano Do-

rino izvrstno doživlja Anica Levčarjeva; Eleno igra elegantno in močno Mira Danilova; odlični, ker ves naraven in topel, je Kraljev Mario, prav posrečen v svoji izvirnosti Severjev Leone. A slabo sem ga razumel. Gabrijeličeva je realistična šivilja debeluska Ema, Rakarjeva tipična študentovska gospodinja Rosa, Slavčeva cvetličarka, Drenovec silak veseljak akademik Carlo, Tiran in Milčinski dva posrečena uporniška brata, Gregorin in P. Juvanova pa po maskah in nastopu gniljivo resnična starša.

Igra je zanimala in ugajala, zbujala dosti smeha zlasti s prvima dvema dejanjema; tretje je nekoliko razgneto in s svojo bridkostno zgornostjo mestoma papirnato. V splošnem je žela predstava s prav dobro uprizoritvijo in živahnimi kreacijami uspeh, ki jamči, da bo igra privlačevala tudi naše občinstvo. Fr. G.

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Turek, 3. junija: Klotilda
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Ljubezen se vrne
Kino Sloga: Trije vragi
Kino Union: Ettore Fieramosca
Kino Moste: Gül-Baba in Jezdec brez strahu

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gospodarska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Proslava v Splitu

Split, 2. jun. s. Tudi v Splitu so včeraj z velikimi vojaškimi svečanostmi prve proslavili praznik ustave. Svečanosti je prisostvoval tudi član nacionalnega Fašističnega direktorija Parenti. Po svečanosti je novi pokrajinski zvezni tajnik Capri prevzel svoje poše. Senator Tacconi, komisar splitske mestne občine, je imel govor, v katerem je proslavljajl Mussolinija in italijanske vojne sile, kar so končno rešile Split izpod tujega jarma. Bivši italijanski generalni konzul v Splitu Arduini je nato Fašistični zvezi v Splitu izročil staro dalmatinsko zastavo, ki so jo dolga leta čuvali na generalnem konzulatu. Nazadnje je Parenti v Ducejevemu imenu ugotovil, da se je tako ustanovila zveza borbenih Fašijev v Splitu.

Protestna zborovanja angleških delavcev

Lizbona, 30. maja. s. Iz Londona poročajo, da je zaradi ukinitve lista »Daily Workers«, znanega glasila angleških delavcev, priredilo 800 delavskih organizacij protestna zborovanja. V 160 skupinah tako zvane organizacije za obrambo, ki so imele v listu svoje glasilo, so razdelili nad 250 tisoč letakov z ostrimi kritikami vladne politike, ki hoče s silo zatreti sleherni poizkus tiska, da bi ljudstvu predočil resnico o sedanjem položaju Velike Britanije in njene bodočnosti.

MALI OGLASI

Kolesarje — kolporterje

za Vič, Rudnik, Moste, Stožice in
Dravljie išče mo. Oglasijo naj se samo sposobni mlajši moški.

Uprava „Slov. Naroda“

KAUČE

nove modele po nizkih cenah
dobite pri
TAPETNIŠTVO
E. ZAKRAJSEK
Miklošičeva 34
NI SE VAM BATI HRIPE,
če uživate zdravilno in boleznipreganjajočo
»AMBROŽEVO MEDICO«
ki jo dobite le v MEDARNI,
Ljubljana, Zidovska 6. 26. T.

POUČUJEM

italijanščino, nemščino ali francosčino v skupinah in posamezno s presenetljivo hitrim uspehom. Priidem lahko na dom. Cene nizke, uspeh zagarant. Pojasnila in prijave vsak delavnik od 18. do 20. ure v Karadžičevi ul. 10, prtiličje — Kolezija. 957

ENOSOBNO STANOVANJE

podstrešno, oddam za julij. Poiasnila: Ciber, Cojzova cesta.

Ljubljana si mora pomagati predvsem sama

da bo primerno preskrbljena z najpotrebnejšimi živili — Ustanovitev posebne kmetijske ustanove

Ljubljana, 3. junija. Pri dosedanjih prizadevanjih, da bi preskrbovali mestu dovolj živeža tudi v najhujših časih, so mislili predvsem na zagotovitev uvoza in kupčije živil v skladiščih. Preskrbovanje mesta z živežem je bilo odvisno od uvoza. Šele letos smo sprevideali, da si tudi mesto samo lahko v veliki meri pomaga, če izrablja doslej neizkoriščeno zemljo. Spoznali smo, da je ta način preskrbovanja najbolj zanesljiv, kajti kar pridelajo, je zanesljivo v svojih rokah; lahko bi uporabili rek, da je boljše vrabec v roki kakor golob na strehi. Pridelovanje živeža v mestu samem je priporočljivo že iz samih gospodarskih razlogov, kajti škodljivo je puščati neizrabljeno primerno zemljo, zlasti še, če je dovolj delovnih moči, ki bi sicer ostale brez dela. Razumljivo je pa seveda, da mesto samo ne more pridelati toliko živeža, kakor ga potrebuje, že zato ne, ker je mnogo premalo zemlje za obdelovanje, četudi bi bilo dovolj delovnih moči. Kljub temu je obdelovanje zemlje na mestnem ozemlju izrednega pomena; samo pomislite, kako težko bi bilo preskrbovanje mest z živežem šele tedaj, ko bi morali uvažati vso zelenjavo, sočivo, vseh krompir, fižol itd. Pri prehranjevalnih zadevah smo pa skoraj povsem prezrli, da bi si mesto lahko zelo pomagalo s svojo živinorejo, predvsem s perutninarstvom, rejo tako zvalih malih živali, kuncev in koz, pa tudi z rejo prašičev. Šele zadnje čase se nekaterim odpirajo oči — začeli so uvidevati, da bi bilo lahko ustvariti gospodarske pogoje za velkopotezno kmetovanje v mestu ter da bi si mesto ob smotrni organizaciji v veliki meri pomagalo samo.

KDO JE POKLICAN?

Nedavno smo opozorili na zamisel, naj bi se pod okriljem mestne občine ustanovilo posebno kmetijsko podjetje, velika farma za rejo perutnine in prašičev. Ustanovitev takšnega podjetja smo zagovarjali, ker je naloga mestne občine, da se predvsem zanima za vprašanje preskrbe mesta z živežem in ker bi občina takšno podjetje tudi najlažje ustanovila, saj ima dovolj zemljišč in lahko bi našla kapital za investicije. Občina ima tudi gospodarski urad, strokovnjake za razne gospodarske zadeve, kmetijskega referenta in ves upravni aparat, ki bi pripomogel, da bi bilo podjetje ustanovljeno hitro. Hkrati smo predlagali, naj bi občina organizirala pobiranje pominj, ostankov sočiva, zelenjave, jedi itd., kar vse zdaj gnilje po smetiščih in odteka po kanalih. Deljali smo, da bi podjetje lahko poslovalo brez rizika uspešno, saj bi bilo v mestu dovolj odjemalcev za meso, mast, perutnino in jajca. Režija bi bila v vsakem primeru krita z dohodki, zlasti še, ker bi bilo podjetje organizirano racionalno.

KAJ PRAVIJO STROKOVNJAKI?

Da je bila zamisel vredna upoštevanja, sprevidevali že po zanimanju za njo na mestni občini. Še preden smo pisali o nji, so razmišljali o nekem povsem konkretnem načrtu ustanovitve posebne podobne ustanove pod okriljem mestne občine. Pri glasila se je izvršna organizatorna, gospodarsko dobro podkovana moč, ki je pripravljena izvesti organizacijo podjetja. Toda podjetje je šele treba ustanoviti, kar seveda ni tako lahko. Razumljivo je, da morajo načrt še presoditi strokovnjaki. Ko si kmet ustanovi dom ter začne kmetovati, sicer nihče ne proučuje, ali bo njegovo »podjetje« donosno. Ustanovitev podjetja pod okriljem občine je pa seveda zvezana z raznim formalnostmi in z odgovornostjo do javnosti. Ustanovitev velike mestne kmetije ali farme sama na sebi je samo organizatorno vprašanje, presojo o donosnosti poslovanja takšnega podjetja si pa seveda lahko laste kmetijski strokovnjaki. Vendar je jasno že, preden se o načrtu izjavijo strokovnjaki, da v našem primeru ni edino odločilno le vprašanje donosnosti: gre predvsem za to, kako bi mestu čim bolj olajšali preskrbovanje z najpotrebnejšimi živili, za to, kaj je treba storiti, da bomo lahko s čim večjo zanesljivostjo računali vsaj z manjšimi količinami živeža.

PRIMER MESTNIH SKLADIŠČ

Večkrat je bilo že povedano, da bi mestna občina potrebovala ogromne, milijonske vsote, če bi naj napolnila svoja skladišča tako, da bi lahko zalagala mesto z najpotrebnejšim živežem vsaj nekoliko mesecev. V tistih časih, ki bo občina sicer lahko nakupila dovolj živeža, če bi imela

denar, ni mogla dobiti kredita. Toda že sorazmerno male zaloge živeža v mestnih skladiščih so izredno mnogo pripomogle, da je mesto prestalo brez hujših posledic najbolj kritične čase. Samo pomislite, kakšne težave bi nastale, če bi mestna občina ne imela v zalogi masti, ki jo je prodajala pred tedni! Primer mestnih skladišč nam jasno kaže, da je mestna aprovizacija potrebna. Kdo more trditi, da bi ne kazalo tudi producirati živil v okviru prehranjevalnih prizadevanj in ne le, da skrbje za njihovo nakupovanje? Z nakupovanjem so največje težave, ne le zaradi cen, temveč tudi z iskanjem, zbiranjem in prevajanjem blaga.

USTANOVITI JE TREBA SAMO

KMETIJO

V resnici ne gre za nič drugega nego za ustanovitev kmetije, ki bi bila last mestne občine; zadeva je preprosta, da ni treba za njo še iskati kakšne posebne gospodarske teorije. Zato tudi ni potrebno še načrtovati razpravljanja, ali je ustanovitev izvedljiva. Da je potrebna, nam je jasno. Da se bo do nje na mestni občini za kaj takšnega odločili, tudi ne dvomimo, ker ni nobenih ovir in ker so pokazali razumevanje, a razmere so jih že zdavnaj silile, da ukrenejo vse, kar je mogoče za izpolnitev preskrbovanja mesta z živežem. Upravičena je pa skrb, da bi se vse predložilo ne zavleklo ter da bi se bilo porabljenega preveč papirja; če bi si Ljubljana hotela pomagati nekoliko že prihodnjo zimo ali vsaj čez leto dni, spomladi, bi morali začeti takoj delati. To je pa tudi takoj mogoče brez posebnih investicij, komisij in načrtov. Postavili bi naj začasne hleve in nakupili živali ter organizirali zbiranje živalske krme. Kratkotrajno, treba bi bilo začeti kmetovati, čeprav v manjšem obsegu. Medtem bi se pa pripravljali za ustanovitev velikega podjetja, izdelovali načrte za primerna gospodarska poslopja, iskali kredite in uredili vse, česar ni mogoče takoj v začetku.

VSAK DAN JE DRAGOCEN

Velika škoda je zaradi vsakega zamujenega dneva. Že zdaj bi lahko začeli pripravljati živalsko krmno, zbirati, sušiti itd., da bi jo uporabili pozneje. Od dne do dne je več krme, da bi lahko brez posebnih stroškov že pitali živali. Čim prej začnemo rediti živali, bodisi le perutnino ali kunce, tem prej lahko upamo na prirejo. Vsek dan se bolj bližamo zimi ter izgubljam dragoceni čas. Dolžni smo pa misliti na prihodnje dni in greh se je vdajati lahko-misljeni brezbriznosti, kakor da se bo vse

uredilo samo od sebe, in se otesati skrbj pa nespametni navadi — »Bo že kako!«

CENTRALA ZA POSPEŠEVANJE

REJE

Ustanovitev mestnega kmetijskega podjetja bi imela velik pomen tudi zaradi tega, ker bi sčasoma postala osrednja postaja za pospeševanje reje malih živali v mestu. Vodila bi smotrno rejo pri zasebnikih s strokovnim nadzorom in dejansko pomočjo, n. pr. s plemenskimi živalmi, z organizacijo prodaje, z nabavo krmil itd. Tako bi bilo omogočeno res učinkovito pospeševanje reje malih živali, saj bi imelo gospodarsko podlago ter bi bilo smotno. Doslej so bili reji malih živali navezani predvsem sami nase in na svoja društva, ki so pa životala ob skromnih podporah, a še te podpore so včasih zgrešile svoj namen. Reji malih živali, ki je izrednega pomena zlasti za mestno prebivalstvo, niso posvečali pozornosti, kakršno zasluži po gospodarski in socialni strani. Za navidezno, polovičarsko pospeševanje reje malih živali se ne moremo zavzemati in povedati je treba, da se ne smemo zanašati le na posamezne rejce, češ, ljudje se bodo v teh časih sami oprijeli reje in ne bo treba ustanavljati nobenih ustanov. V resnici je treba rejo malih živali čim bolj propagirati med meščani, a ne le propagirati, temveč tudi pospeševati. Pospešuje jo lahko v veliki meri mestna občina. Zato bi naj tudi mestni fizikat dovolil rejo perutnine in, če je mogoče, tudi drugih živali, tudi v gosteje naseljenih mestnih delih, seveda pod pogojem, da bodo rejci skrbeli za snago. Preobčutljivi meščani pa bi se morali sprijazniti s petelinjim petjem, da bi zaradi nedolžnega kikrikiranja ne naskakovali vseh mogočih uradov. Pomislili bi naj, da je mnogo prijetneje poslušati tudi na dvorišču palače kruljenje pujske, kakor če ti kruli v trebuhu.

NAJPREJ JE TREBA JESTI...

Prav pri reševanju aprovizacijskih vprašanj se kaže resničnost starega rekla, da je treba najprej jesti, potem šele filozofirati. Zato pač ni več čas, da bi se razpravljali mesece in leta kakor smo bili vajeni včasih, temveč se moramo takoj lotiti vsakega dela, ki lahko kakor koli izpolni mestno aprovizacijo. Občina lahko mnogo pomaga in njena organizacijska sposobnost je nedvomno tako velika, da ji ustanovitev kmetijskega obrata ne sme biti noben problem. Upamo torej, da pojde vse po sreči brez filozofiranja in da bo občina sčasom, vsaj čez mesec dni, postala dobavitelj mesta.

Horoskop za tekoči teden

od 3. do 8. junija 1941 — Tranziti planetov s položajem Sonca ob rojstvu

Ljubljana, 3. junija.

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem v Vodnarju: Po dolgotrajni dobi hudih preizkušenj se pojavijo trenutki, v katerih lahko uveljavite doslej zadržane pozitivne sile. Nekaj sreče se obeta v ljubezni in v poslovnih zadevah. Manj srečni bodo rojeni od 11. do 19. februarja.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem v Ribah: Smola se meša s srečo. Najbolj ugoden čas je sedaj za utrjevanje prejšnjih uspehov. Največ izgledov za uspehe imajo rojeni med 11. in 20. marcem.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom v Ovnju: Srečen teden za vse, razen za tiste, ki jih imenujemo »kronični« nesrečniki, katerim sedanjí aspekti lahko zmešajo račune.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem v Biku: Čuvajte budno, kar ste si pridobili! Lahko pa računate na uspehe v kupčiji in korespondenčnih poslih.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Slabo za zdravje onih, ki so podvrženi veneričnim boleznim, sicer pa dober teden, vendar se izognite prerakanju in pravdam.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Srečen teden za praktične in tehnične poklice. Izrabite do skrajnosti svojo energijo.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Nezgode prete rojenim in prvi in zadnji tretjini znamenja, za vse pa kaže dobro v vsakdanjih poslih.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Od vseh strani groze raznovrstne nevarnosti, tudi nevarnosti obolenja. Teden preizkušenj!

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnici: S pisni in podpisani bodite zelo previdni! Glede drugih zadev se pa zadovoljstvo obeta.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom v Škorpijonu: S pomočjo korespondence lahko popravite škodo, ki ste jo utrpeli doslej. Sicer aspekti ne obetajo nič posebnega dobrega. Resnost in treznost sta potrebni.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Strelcu: Velike zmede v vseh opravkih, če nimate svojih živcev v oblasti. Čuvajte se takih, ki izkoriščajo stisko svojega bližnjega.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem v Kozorogu: Sumljiv teden, najslabše kaže za pisemske zadeve. Samo ljudje dobrega zdravja in velikega poguma lahko računajo z uspehom.

Največja vojna ladja

New York, 30. maja. s Ameriške oblasti so objavile, da je bil izročen ameriški vojni mornarici največji doslej v Zedinjenih državah zgrajeni brod »America«, ki izpodriva 46.482 ton vode. Njegova brzina dosega 22 vozlov na uro. Ladja je bila dograjena v juliju preteklega leta. V vojno mornarico bo uvrščenih še več ameriških trgovinskih ladij.

Poročna darila z morskega dna

in sicer lepi kosi najboljšega črnega premoga

Najmlajši potapljač v Marseju se je pred dnevi oženil. Nekaj ur pred poroko, s katero se je uresničil njegov ljubezenski sen, je bil potapljač Tonino, kakor ga imenujejo tovariši, še pod vodo, kajti delo pri obnavljanju novega pristanišča v Marseju ne dopušča odmora. Velikanski cementni bloki, katere žerjavi z največjo previdnostjo spuščajo v morje, morajo biti postavljeni na določena mesta na morskem dnu in to je delo, ki ga opravljajo potapljači.

Marsejski potapljači, ki jih je kakih dvajset, so slavili dogodek s tovariškimi slavljem, katerega so se udeležili tudi člani njih rodbin. Ženin Tonino, ki so ga pozvali, naj se dvigne z morskega dna, kajti ne bi bilo prav, da bi nevesta čakala predolgo, je stekel z obale v stanovanje svoje neveste, kjer ga je čakalo prijetno presenečenje. Našel je tam svoje tovariše, ki so prinesli svatbeno darila, katerega so izbrali v tajnostnem gaju na dnu Sredozemskega morja. Vsak izmed potapljačev se je nekajkrat spustil na morskno dno, da bi dostojno počastil Tonina in njegovo nevesto. Maura, marsejski potapljač, ki drži potap-

ljaški rekord s 36 m, je prinesel iz morja velikega morskega raka, ki je tehtal 6 kg. Ujel ga je v globini 18 m pod morskno gladino. Drugi so prinesli iz morja morske koblice in čudovite ribe, ki so vzbujale pozornost vseh, saj so bile izmed stotin morskih rib skrbno izbrane. Najbolj je pa presenetil s svojim darilom neki začetnik v potapljaškem poklicu, ki je pripeljal pred prag svatbene hiše voziček, ki je bil dobro naložen z najlepšim črnim premogom. Mladi potapljač je dobro prebrskal morskno dno v marsejskem pristanišču in našel tam lepe kose najboljšega črnega premoga, katerega je daroval kot praktično darilo Toninu.

Na veselih svatbi je bil tudi Toninov oče, Avgust Marcellin, ki je starešina marsejskih potapljačev. Starec je pravi pomorščak. Nekoč je zmagal na jezerski tekmi z motornim čolnom z brzino 75 km na uro, nekoč pa je dosegel rekord pri raziskavanju nekega alpskega jezera, ki leži 2500 m nad morjem. Tedaj se mu je posrečilo, da se je spustil v potapljaški obleki na dno tega jezera.

Streli na pisateljico

Iz Buenos Airesa poročajo, da je bil izvršen na znano argentinsko pisateljico Mario Alicia Dominguez atentat. Na cesti je večkrat ustrelil iz revolverja proti njej argentinski kapetan Martin Salinas Gomez. Pisateljico je krogla zadela v obraz, pred seditimi krogli pa se je še ob pravem času skrila v vhod bližnje palače.

Napadalec si je takoj nato pogoltno kroglo v glavo in je obležal pri priči mrtve. Zdravniki so izjavili, da poškodba pisateljice ni posebno huda. Drama je vzbudila v mestu v vojaških in kulturnih krogih veliko pozornost. Ne ve se še, zakaj se je argentinski častnik odločil za zločin in obupno dejanje.

Matsuoka

Ijubi futuriste

Iz Tokia poročajo o razgovorih, ki jih je imel japonski zunanji minister Matsuoka z domačimi in inozemskimi novinarji, po katerih je razvidno, da se odlični diplomati zanima nenavadno za italijanski futurizem, odkar je prvič potoval po Italiji leta 1931. Futuristično umetniško strujo v Italiji vodi, kakor je znano, pesnik F. T. Marinetti. Kar je v obsežni futuristični ideologiji znanemu ministru najbolj všeč, je dinamika in razgibanost, ki sta, kakor je izjavil Matsuoka, nujno potrebni ne samo za razvoj in napredek nove svetovne tehnične civilizacije, temveč tudi za razvoj odnosov med narodi.

Lesen oves

Vprašanje krme je bilo na severu vedno težko. S poskusi so pa zdaj strokovnjaki dokazali, da se da celice porabiti kot krmilo za prežvekovalce. Kjer pa gre za oglikovodike, je treba prinešati celice nekaj beljakovin. Prineseti se ne porabi mnogo in skandinavske države imajo v ta namen na razpolago moko iz ribjih kosti. Poskuse delajo tudi z uporabo kvasnic v celici. Na Finskem so pa pridobili posebno vrsto krme, ki jo lahko primerjamo po kakovosti z zdrobom soje. Ta krma se imenuje lesen oves in je zelo dobra. 100 kg te krme odgovarja baje 79 enotam ječmene. Če ji pa primešamo sojne moke ali melase, dosežemo celo 84 kg ječmena odgovarjajočo redilnost.

Cisto leseno vlakno je brez okusa. Izkazalo se je kot krma zlasti za konje, kajti konji potrebujejo za življenje malo beljakovin. Moč in teža živine, ki jo hranimo s to krmo, ne nazadujejo. Ker so pa proizvodni stroški precej visoki, se ta krma ni mogla posebno razširiti. Stroški so namreč višji kakor pri drugih vrstah celuloze. Dajo se pa znižati z izdelovanjem alkohola kot postranskega produkta. Na Finskem izdelujejo zdaj krmo iz celicja v 14 tovarnah. Vsek dan izdelajo 600 ton živinske krme, proizvodnja se bo pa v kratkem povečala od 800 na 900 ton. Na Norveškem delajo uspešne poskuse z uporabo manj vredne vrste lesa v ta namen. Za živinsko krmo bi se dala porabiti tudi drevesna smorja. Toda tudi to odloča cena. Za prvo polje tekočega leta znašajo norveška naročila 14.000 ton. Švedska je pa naročila od treh tovarn 55.000 ton take krme.

Zakaj so Arabci proti Angliji

Iz Tetuana poročajo o obširnem uvodniku, ki ga je objavil najbolj razširjeni tamkajšnji list »Awhiyuriyyah«, glede zadržanja Arabcev in njih naklonjenosti do sil Osi.

Arabski svet je na strani Osi, piše list, in to iz raznih dobro utemeljenih razlogov. Izvzeti so samo nekateri plačanci Anglije, kakor na primer Transjordanški emir in Egiptčan Ahmed Naher. Arabci so v polni simpatiji in zahvale do Mussolinija in fašistične Italije, ker je vedno lepo ravnavla z Arabci in muslimani v italijanskih kolonijah. Pisec je opozoril na izjavo, ki je bila sporočena iz Berlina po radiu glede zadržanja Nemčije do Arabcev. Glede tega zadržanja je z Nemčijo v popolnem soglasju tudi zaveznica Italija. V nasprotju s tem pa je angleška politika v arabskih deželah zoprna in sovražna. Naštete so vse krutosti, ki jih je storila Anglija v Palestini, in vse trpinčenje, katerega je moralo arabsko prebivalstvo pretrpeti zaradi Angležev.

Eden je s svojo politiko popolnoma poražen v Egiptu, v Transjordaniji in v Turčiji. Zaman si je Eden prizadeval pridobiti simpatije arabskih vodij. Arabci nikoli ne bodo pozabili lekcije iz svetovne vojne in sleparskih obljub Anglije. Arabci imajo dober spomin in niso tako navni, da bi jih bilo mogoče ponovno osepiniti, posebno sedaj, ko so pričre angleškega napada na Irak, ki je sveta arabsko-islamska dežela.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNCKA

Roman

I.

Če bi moji bolniki vedeli, da nameravam napisati roman, bi me morda cenili manj, kakor me zdaj. Toda k sreči nihče izmed njih ne čita romanov in tako kot praktičen zdravnik ne bom utrpel na dobrem glasu nobene škode, čeprav bo morda moje ime nekoč zapisano na ovitku knjige.

Kar se tiče mene, bi tega sploh ne storil, toda moja žena se že tako dolgo ukvarja z mislijo, naj napišem to zgodbo, da sem se slednjič odločil storiti to nji na ljubo. Sicer mi pa ne nudi zima na kmetih nobenega razvedrila, pa tudi ne mnogo dela, kajti zdravje kmetičkih ljudi je vedno trdno in o mnogih urah čez dan bi ne vedel, kako naj jih prebijem. Namestu da bi listal po katerikoli svojih znanstvenih knjig, ki jih znam že na pamet, hočem poskusiti s pisateljevanjem, ko bo sedela moja žena pri oknu z ročnim delom in kdo ve, dali ne bo stvar zabavna.

Prav za prav bi ne hotel tako označiti. Zunaj že rosi dež, pomešan s snegom; v našinem kabinetu je prijetno toplo, moja žena dela z lahnim smehljajem mirno v svojem kotu in mi-

slji bogve na kaj. S svojimi prerosenimi in sočutji vrednimi poskusi, začeti ponoglavje, sem pokvaril že več pol papirja. Se nikoli si nisem tako belil glave, kakor v teh prvih urah kot romanopisec in priznati moram, da čutim, kako se oglašva v meni nekaj spoštovanja in občudovanja do gospodov avtorjev, ki se mi njihovo delo doslej ni zdelo posebno težko.

No torej, ni vendar mi ni treba izmišljati si zgodbe, ker je to poročilo o resničnem dogodku iz mojega življenja. Ali izvirajo morda težkoče iz tega, ker sem si vtepel v glavo pisati po določenem načrtu, kakor sem to opazil pri dobrih pisateljih? Naj bo že kakorkoli, s tem ne računam. Poslovimo se torej od modro izgrajenega romana in zadovoljimo se s tem, da bomo poročali o stvarih, kakor so se odigravale od začetka do konca, da bomo pripovedovali o njih trezno in brez preetnje in če bo moja žena razočarana, da nima njen mož niti trohice literarnega talenta, kajti ona bere zelo mnogo in se razume na to, se ji bo godilo samo prav.

Tako, zdaj pa lahko začnemo.

Neke noči, bilo je okrog eno, sem bil še buden in baš sem nameraval nekaj zabeležiti si, ko je močno pozvonilo, da sem planil pokonci. Odhite sem iz starišve knjižnice odprtel vrata. Ob svitu sveče sem spoznal obraz nočnega gosta. Bil je Lorenzo, hišnik vile Da Camino.

— Kaj se ne spite, gospod doktor? — je zajecjal, se odkril in obstal na pragu. — To je zelo dobro.

Potrebovati vas in vašega strica v vili. Našli smo grofiko, ubogo grofiko Matildo...

Toda ne. Niti tak začetek zgodbe ni dober. Ta pozni poset in vse drugo, kar mu je sledilo, se je odigralo točno tako, kakor ga bom opisal in s tem posetom se pričena tudi moja zgodba kot taka. Toda poprej moram pojasniti še nekaj drugega, zlasti, kako sem se počutil v stricevi hiši in zakaj so v vili Da Camino razen nanj takoj mislili tudi name. Stopimo nekoliko nazaj in začnimo z mojo boleznijo.

To je bila precej resna in dolgotrajna zadeva. Profesor Daburi, ki sem bil že tri leta njegov asistent in ki je videl v meni enega svojih najljubših učencev, se je bil sam zavzel zame. Ko sem slednjič zdrav zapustil kliniko, je upal, da se bom lahko kmalu lotil svojega dela. Toda moje okrevanje je trajalo precej dolgo. Pripomniti moram še, da je bilo to v juliju in da je pritiskala tistega leta v Rimu huda vročina. Tako moje okrevanje ni šlo posebno gladko, bil sem vedno slaboten in iztrpan.

— Dragi Rosati, če ostanete tu, vas ne bomo tako kmalu zopet videli na nasipu, mi je dejal nekega dne profesor Daburi. — Poslušajte me vendar. Sedite v vlak in privoščite si izpremembo zraka. Če preživite nekaj mesecev na svežem podeželskem zraku, boste že videli, da se vrnete zdravi in krepki, kakor ste bili. Vašega mesta tu ne bo nihče zasedel. Razumete? Zdaj vas pa nočem več videti tu. Na svidenje jeseni, dragi moj... moj...

Stisnil mi je roko, se nasmešnil izpod očal in odšel svojih značilnih kratkih, drobnih korakov. Moj vrli učitelj je gotovo imel prav. Izprememba zraka bi mi bila gotovo koristila bolj, negovsko zdravljenje. Toda kam naj bi se bil napotil?

V okolici Rima ni tako težko najti kraja, po možnosti na gori, kraja, kjer je zrak svež, kuhinja dobra in življenjski stroški nizki. Ta čas, ko sem v neodločnosti izgovarjal sam pri sebi imena nekaterih vasi, ki so mi prišle kot prve na misel, sem se nenadoma spomnil svojega strica Polda.

— Saj res! Koliko let že nisem videl strica Polda! Zadnjič sem ga videl ob smrti moje matere, njegove sestre. Od tistega dne se ni več ganil iz Formeniga in nikoli mi ni prišlo na misel posetiti ga, čeprav me je vabil v vsakem pismu. Toda Formeniga je bila tako daleč, razen tega pa nisem imeli nikoli posebno tesnih stikov s stricem, čeprav je bil edini še živeči moj sorodnik.

Vse svoje življenje sem se le nekajkrat sestal z njim. Ko je moja mati še živela in ko je tudi on stanoval v Rimu, kjer je bil profesor v nekem seminarju, je le redko zahajal k nam, ker se z mojim očetom nista dobro razumela. Moj oče namreč ni mogel trpeti duhovnikov, seveda iz principa, ne pa, da bi imel kaj osebnostno proti stricu Poldu. Toda moj oče je bil svobodomislec, kakor se je govorilo takrat, zagrižen pozitivist in vedno, kadar sta se srečala, je nastalo med njima neizogibno prepiranje. Zato sta se izogibala drug drugega.